

PANORAMA

Keskiössä alue- ja kaupunkipolitiikka

KEVÄT 2019 / nro 68

Luoteis-Romania menossa oikeaan suuntaan

KOMISSION
JÄSEN CREȚU:
SAAVUTUKSET JA
TULEVAISUUDEN
SUUNNITELMAT

Alue- ja
kaupunkipolitiikka

PANORAMA

Tässä numerossa...

Panoraman kevätnumero on nyt ladattavissa. Siinä käsitellään laajasti erilaisia aiheita kaupunkialueisiin liittyvistä teemoista aina kulttuuriin ja teollisuuden muutosprosessiin.

Tässä numerossa on erikoishaastattelussa komission jäsen Corina Crețu. Hän luo katsauksen kuluneisiin neljään vuoteen ja pohtii, mitä koheesiopoliitikalla on saavutettu tänä aikana. Alueellinen painopiste kohdistuu tällä kertaa Luoteis-Romaniaan. Esittelemme valikoituja hankkeita sekä Cluj-Napocan pormestarin Emil Bocin ja alueellisen kehitystoimiston johtajan Marcel Ioan Boloșin näkemyksiä. Tutustumme myös tuoreen URBACT-raportin tuloksiin siitä, miten kaupunkien viranomaiset voivat auttaa saavuttamaan sukupuolten välistä tasa-arvoa eri osa-alueilla. Lisäksi selvitämme, miten ”Puhdasta energiaa EU:n saarille” -aloite auttaa saaria luomaan omaa kestävä energiaansa.

Omin sanoin -osiossa esittelemme ajatuksia Tšekistä ja Puolan Kujavia-Pommerin alueelta. Kuulemme myös nuorten kokemuksia

Youth4Regions-mediaohjelmasta. Lisäksi luvassa on kiehtova katsaus siihen, miten Virossa esitetty tv-sarja toi esiin koheesiopoliitikan etuja.

Tutkimme, miten Interreg-ohjelmat ovat innoittaneet Etelä-Koreaa yhteistyöhön naapurimaiden kanssa, ja analysoimme populismin ja eurokriittisyyden nousua. Mukana ovat myös vakituiset rahoitusvälineitä ja avoimen datan portaalimme tuloksia käsittelevät osiomme. Hankeosiossa matkustetaan Puolaan, Alankomaihin ja Alppien alueelle.

Hyviä lukuhetkiä!

AGNÈS MONFRET

Viestintäyksikön johtaja, alue- ja kaupunkipoliitikan pääosasto, Euroopan komissio

4

22

36

38

PÄÄKIRJOITUS.....	3	REHELLISYSSOPIMUS ANTAA PUHTIA PORTUGALILLE.....	38
KOMISSIION JÄSEN CREȚUN MIETTEITÄ TOIMIKAUDESTAAN....	4	ASIAA DATASTA: ILMASTOTOIMIEN TAVOITTEET	40
URBACT-RAPORTTI SUKUPUOLTEN TASA-ARVOSTA.....	8	PUOLAN PAIKALLISYHTEISÖT NÄYTTÄVÄT TIETÄ.....	42
FI-COMPASS NÄYTTÄÄ TIETÄ.....	12	TŠEKKI: VUODEN 2020 JÄLKEINEN KOHEESIOPOLIITIIKKA....	43
LUOTEIS-ROMANIA: HYVÄLLÄ TIELLÄ JATKAMINEN	14	KOREAN VALTUUSKUNTA TUTUSTUU	
PUHDASTA ENERGIAA EU:N SAARILLE.....	22	INTERREG-OHJELMAAN.....	44
TYTYMÄTTÖMYYS ERI PUOLILLA EU:TA.....	28	UUTISET LYHYESTI.....	47
KOKEMUKSIA YOUTH4REGIONS-OHJELMASTA.....	32	HANKKEITA ALANKOMAISTA, PUOLASTA JA ALPPIEN	
VIRON TV ESITTELEE EU-RAHOITTEISIA HANKKEITA	36	ALUEELTA.....	48

PÄÄKIRJOITUS

Koheesiopolitiikan ohjelmat kaudelle 2021–2027 ovat käynnistymässä. Komission ehdotukset uudelle kaudelle hyväksyttiin toukokuussa 2018, minkä jälkeen komission osastot ovat olleet kiireisiä arvioidessaan jokaisen jäsenvaltion investointitarpeita, haasteita ja potentiaalia. Nyt on aika esitellä komission näkemyksiä siitä, miten koheesiopolitiikalla voidaan parhaiten tukea investointitarpeita ja miten EU:n alueet voivat auttaa saavuttamaan EU:n painopisteet – älykkäämpi Eurooppa, vihreämpi hiiletön Eurooppa, yhteenliitetyn Eurooppa, sosiaalisempi Eurooppa ja kansalaisia lähempänä oleva Eurooppa.

Tällä kaudella uusien ohjelmien esittely liitetään ensimmäistä kertaa talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa laadittaviin maakohtaisiin edistymiskertomuksiin. Tavoitteena on varmistaa, että koheesiopolitiikan investointipainopisteet kaudella 2021–2027 auttavat saavuttamaan EU:n talouspolitiikan ohjauksen laajempia tavoitteita: vakaan julkisen talouden varmistaminen, liiallisen makrotaloudellisen epätasapainon ennaltaehkäiseminen, rakenneuudistusten tukeminen työpaikkojen ja kasvun luomiseksi sekä investointien lisääminen.

Edessämme olevat haasteet ovat suuria, kuten myös yhteiset vastuumme. Tämän vuoksi halusimme vierailla jokaisen jäsenvaltion pääkaupungissa, tavata koheesiopolitiikan eri sidosryhmiä ja keskustella siitä, miten voimme parhaiten viedä uusia ohjelmia eteenpäin yhdessä. Maalis-huhtikuussa 2019 järjestetään 27 kansallista lanseeraustapahtumaa, joissa teillä on mahdollisuus tavata joukko komission eri osastojen virkamiehiä

ja keskustella oman maanne koheesiopolitiikan investointien painopisteistä kaudella 2021–2027. Minulla oli kunnia olla mukana tässä prosessissa.

Lanseeraustapahtumat ovat kuitenkin vasta ensimmäinen askel kumppanuusvuoropuhelussa, jonka odotetaan kestävän useita kuukausia. Haluankin kannustaa kaikkia osallistumaan aktiivisesti tähän vuoropuheluun. Sanon usein, että koheesiopolitiikan sidosryhmät ovat politiikan sydän. Tämä pitää erityisesti paikkaansa ohjelmasuunnittelun ja -valmistelun kohdalla. Teidän osaamisenne ja kokemuksenne tulee olemaan avainasemassa tulevalla vuosikymmenellä.

Haluaisin myös pyytää teitä mukaan kannustamaan yhdessä kansalaisia osallistumaan tuleviin EU-vaaleihin. Monet EU:n virkamiehet jalkautuvatkin jo kentälle keskustelemaan eurooppalaisten kanssa erityisesti kansalaisvuoropuheluissa. Toimet kantavat kuitenkin varmasti enemmän hedelmää teidän tuellanne, koska teillä on paremmat mahdollisuudet kertoa kanssaeurooppalaisillenne omin sanoin, mitä unioni tekee ja tarjoaa heille ja mitkä ovat unionin saavutukset maailman suurimmalla talousalueella. Yhdistäkäämme siis voimamme! ■

Corina Crețu

Aluepolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen

Komission jäsen Crețu tarkastelee koheesiopolitiikan saavutuksia

Toimikautensa lähestyessä loppuaan alue- ja kaupunkipolitiikasta vastaava komission jäsen Corina Crețu nostaa esille Euroopan unionin koheesiopolitiikan merkittäviä saavutuksia eri puolilla unionia ja luo silmäyksen tulevaan ja siihen, kuinka koheesiopolitiikka voi jatkossakin toimia Eurooppa-hankkeen keskeisenä tukipilarina.

Junckerin komissio on viimeisen viiden vuoden aikana ollut mukana toteuttamassa hankkeita useilla alueilla. Mitkä ovat kolme keskeisintä koheesiopolitiikan saavutusta, joista olette erityisen ylpeä?

Olen ylpeä useista tavoitteista, jotka saavutettiin toimiessani komission aluepolitiikasta vastaavana jäsenenä. Koheesiopolitiikasta rahoitetaan satojatuhansia hankkeita eri puolilla Eurooppaa. Näin varmistetaan, että kaikki alueet, kaupungit ja kylät voivat hyötyä Eurooppa-hankkeesta. Koheesiopolitiikka on suora ja vahva linkki unionin ja sen alueiden ja kaupunkien välillä. Se on ratkaisevan tärkeässä roolissa etenkin aikoina, joina osa kansalaisista kokee populismin ja eurokriittisyyden tarjoamat ratkaisut houkutteleviksi.

Ohjelmien parempaa täytäntöönpanoa käsittelevä työryhmä auttoi kahdeksaa jäsenvaltiota (Bulgaria, Italia, Kroatia, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki ja Unkari) käyttämään jäljellä olevat vuosien 2007–2013 rahoituskaudelle kohdenneet koheesiopolitiikan varat ripeästi ja hyvin. Muuten nämä varat olisivat saattaneet jäädä käyttä-

mättä eivätkä ne näin olisi päätyneet palvelemaan aiottua tarkoitusta, joka oli kasvun ja työpaikkojen luominen. Työryhmä keskittyi myös vuosien 2014–2020 ohjelmien täytäntöönpanoon erityisesti tukemalla hallinnollisten valmiuksien kehittämistä ja hyödyntämällä jo saatuja oppeja.

Heinäkuun 2015 ja marraskuun 2017 väliseksi ajaksi nimittämämme **yksinkertaistamista käsittelevä korkean tason työryhmä** osoitti, että sääntöjä on mahdollista yksinkertaistaa huomattavasti ja silti säilyttää unionin varainhoito korkealla tasolla. Tämä näkyi myös seuraavalle, vuonna 2021 alkavalle rahoituskaudelle tehdyissä ehdotuksissa, joiden tavoitteena on ollut parempi koheesiopolitiikka. Työryhmän aikaansaannoksiin liittyen komissio on tehnyt ehdotuksen tutkimukseen ja innovointiin investoivien yritysten suotuisammasta kohtelusta. Lisäksi komission lainsäädäntöehdotukset vuoden 2020 jälkeiselle kaudelle ovat 50 prosenttia lyhyempiä kuin tämänhetkinen lainsäädäntö.

Niin ”Catching up” -aloitteessa kuin EU:n siirtymävaiheessa olevia kivihiilialueita

koskevissa aloitteissa on korostettu tarvetta lähestyä teollisuuden muutosprosessia ja talouden modernisointia räätälöidyllä lähestymistavalla, jotta kaikki alueet voivat selviytyä globaalissa maailmassa.

”Catching up” -aloitteella autetaan alhaisen tulotason alueita ylittämään kasvun esteet, jotka liittyvät makrotalouden puitteisiin, rakenteellisiin uudistuksiin, hallintointiin ja investointiin sekä EU-rahoitukseen (ERI). Olemme autta- neet etenkin kahdentyyppisiä alueita: alhaisen kasvun alueita, joille on tyypillistä jatkuva kasvun puute viimeisen vuosikymmenen aikana tai jopa pidemmällä aikavälillä (lähinnä Etelä-Euroopassa), sekä alhaisen tulotason alueita, joiden BKT asukasta kohti on nousussa mutta on edelleen hyvin alhainen. Aloitte kattaa neljä pilottialuetta, joista kaksi on Puolassa ja kaksi Romaniassa. Tavoitteena on saada aikaan merkittäviä muutoksia näillä alueilla. Aloitteen toinen vaihe on jo käynnissä uusilla alueilla ja uusien teemojen, joita ovat esimerkiksi energiatehokkuus niin sanotuilla siirtymävaiheessa olevilla kivihiilialueilla sekä teollisuuden muutosprosessit. Aloitte

käynnistettiin virallisesti vuoden 2018 alussa kahdella Slovakian alueella, ja siinä keskitytään kyseisten alueiden erityistarpeisiin.

Siirtymävaiheessa olevia kivihiili-alueita koskeva aloite kohdistuu seitsemään valtioon (Bulgaria, Espanja, Kreikka, Puola, Romania, Saksa ja Tšekki), joissa hiili on yhä tärkeä energian ja työllisyyden lähde. Tavoitteena on tukea näitä maita siirtymään moderniin ja puhtaampaan energiatehokkuuteen. Hiilisektori työllistää tällä hetkellä noin 237 000 henkilöä näissä seitsemässä maassa. Asiantuntijat tekevät tiivistä yhteistyötä alueellisten ja kansallisten viranomaisten kanssa, jotka ovat kiinnostuneita kehittämään pragmaattisia ratkaisuja rakenteellisen muutosprosessin tukemiseksi joustavasti. Ohjelmissa tuetaan jo tällä hetkellä esimerkiksi pk-yrityksiä, innovointia, vähähiiliseen talouteen siirtymistä, sosiaalista osallisuutta ja yhteiskunnan yleistä muutosta ja modernisointia. Kyseisille alueille saatavilla oleva koheesiopolitiikan kokonaisrahoitus kaudelle 2014–2020 on arviolta 20 miljardia euroa. Olemme esimerkiksi Tšekin viran-

omaisten kanssa sopineet 232 miljoonan euron uudelleenkehittämisestä erityisesti siirtymävaiheessa oleville kivihiili-alueille. Lisäksi osana Puolassa toteutuneiden missioiden seurantaan tuemme kuutta lippulaivahanketta Sileasiassa kaikkiaan 100 miljoonalla eurolla.

Yleisesti ottaen uskon, että voimme kaikki olla erittäin tyytyväisiä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen tuen määrään ja tehokkuuteen. Viimeisimpien avoimen datan portaalista saatujen tietojen mukaan EU-rahastoista oli syyskuun 2018 loppuun mennessä investoitu 405 miljardia euroa Euroopan reaalityökaluun. Osuus oli lähes kaksi kolmasosaa ERI-rahastojen määrärahoista, jotka oli investoitu EU-rahoituskauden 2014–2020 puoliväliin mennessä.

Johtava koheesiopolitiikka tarkoittaa tiivistä päivittäistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa eri tasoilla: kansallisella, alueellisella ja paikallisella. Miten olette työskennellyt heidän kanssaan?

Koheesiopolitiikalla on suora yhteys sidosryhmiin, minkä ansiosta olen saanut nähdä EU-rahoitteisten hankkeiden

vaikutukset jäsenvaltioissa. Toimikauteni aikana minulle on ollut myös tärkeää keskustella hallintoviranomaisten ja suorien edunsaajien kanssa erilaisista haasteista ja mahdollisuuksista. Olen ollut erityisen kiinnostunut kuulemaan paikallisia sidosryhmiä erityiskysymyksissä. Olen keskustellut muun muassa muuttoliikkeestä kaupunginjohtajien kanssa ja teollisuuden muutosprosessista alueiden johtajien kanssa. Olen myös halunnut pitää yhteyttä unionin ulkopuolisiin maihin ja alueisiin hyvien suhteiden luomiseksi ja parhaiden käytänteiden jakamiseksi. Tähän liittyen vierailuni Ecuadorin Quitoon (maailman kaupunkifoorumi Habitat III), Malesian Kuala Lumpuriin sekä Kiinaan olivat erityisen mielenkiintoisia ja hedelmällisiä.

Miten tapa hallinnoida koheesiopolitiikkaa ja kertoa siitä ovat muuttuneet ja millä tavoin on mahdollista päästä lähemmäksi kansalaisia?

Valitettavasti EU-vastaisuus ja populismi lisääntyvät niin koko unionin alueella kuin muualla maailmassa, kuten myös alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston viimeisin tutkimus EU:n vastaisesta äänestämisestä

Corina Crețu tapaa EU-rahoitteisen MASMEC Biomed -hankkeen tiimirajajäseniä Italiassa

Corina Crețu tervehtii Keski-Kiinan Henan provinssin varapormestaria Huang Qiangia

Corina Crețu Emmanuel Macronin kanssa vierailullaan Ranskan senaatissa Pariisissa, missä hän esitteli ehdotuksia tulevasta koheesiopolitiikasta

osoitti (ks. tyytymättömyyden maantieteellinen jakauma sivulta 28). Tähän ilmiöön liittyy eriarvoisuus, sillä ihmiset kokevat, etteivät hallinnot vastaa riittäväällä tavalla heidän tarpeisiinsa ja vaatimuksiinsa, jotka liittyvät oikeuksiin ja parempaan hyvinvointiin.

Koheesiopolitiikka on tähän ongelmaan puuttumisessa erittäin keskeisessä roolissa. Kuten nimikin kertoo, koheesiopolitiikassa on kyse solidaarisuudesta ja kaikkien hyvinvoinnista. Sen avulla varmistetaan, että kaikki alueet, kaupungit ja kylät voivat hyötyä Eurooppa-hankkeesta ja voivat koheesiopolitiikan tuella parantaa elintasoja.

Niin surullista kuin se onkin, kaikki eivät kuitenkaan näe asiaa näin. Jos jollain alueella toteutetaan esimerkiksi EU-rahoitteinen hanke uuden valtatie-

tämiseksi, hankkeen yhteyden uusien työmahdollisuuksien syntymiseen pitäisi olla näkyvä. Monet ihmiset eivät kuitenkaan huomaa tällaisia epäsuoria vaikutuksia.

Paras tapa taistella EU-kriittisyyttä vastaan on osoittaa kansalaisille, että EU tuo heille lukuisia etuja ja että meillä on paljon upeita tarinoita kerrottavanamme. Pyrimme lisäämään politiikan näkyvyyttä erilaisilla kansalaisille suunnatuilla viestintätoimilla: sosiaalisen median kampanjoilla, hankkeilla ja tapahtumilla, kuten kansalaiskeskusteluilla.

Esimerkkinä voisin mainita EU alueellani -kampanjan, jonka puitteissa 27 maassa toteutettiin viime vuonna yli 2 500 hanketta, joiden yli 450 000 vierailijaa pääsivät tutustumaan EU:n yhteisrahoituksella toteutettuihin hankkeisiin.

Road Trip -hankkeessa taas oli tavoitteena antaa eurooppalaisille nuorille uudenlainen mahdollisuus kokea omakohtaisesti, mitä EU:n solidaarisuudella tarkoitetaan ja miten se näkyy ruohonjuuritasolla. Hankkeessa tehtiin matka Euroopan halki, ja osallistujat toimivat erilaisten unionin tukemien hankkeiden ja aloitteiden lähettiläinä. Vuonna 2018 neljän kuukauden aikana kahdeksan nuorta kävi yli 20 maassa, tutustui yli 50:een EU:n yhteisrahoituksella toteutettuun hankkeeseen ja tuotti yli 60 videotarinaa, joita on katsottu jo 22,8 miljoonaa kertaa.

Millaisena näette Euroopan ja koheesiopolitiikan kymmenen vuoden kuluttua?

Koheesiopolitiikka on edelleen yhdessä muiden EU-välineiden kanssa tehokkain aluekohtainen politiikka, jolla haasteisiin

Komission jäsen Crețu tapasi Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston varapuheenjohtajan Carlos Martinez Minguezin yhdeksännessä maailman kaupunkifoorumissa Kuala Lumpurissa Malesiassa

Corina Crețu (edessä vasemmalla) Kroatian aluekehitys- ja EU-rahoitusministerin Gabrijela Zalacin (komission jäsenen vierellä) kanssa vierailulla romani-asutusalueella Kroatianssa

on mahdollista tarttua. Tässä yhteydessä komissio on esittänyt uusia puitteita, jotka perustuvat muutamaaan peruseriaatteeseen.

Ohjelmien kevyemmät puitteet, muutosten helpottuminen sekä vuonna 2025 tehtävä järjestelmällinen väliarviointi lisäävät ohjelmien joustavuutta ja mukautuvuutta. Resurssit keskitetään unionin painopistealueisiin (innovointi ja ilmasto), ja tehokkuus taataan vähemmällä ja toimivammilla ehdoilla. Koheesio politiikka muuttuu myös strategisemmaksi, kun se kohdistetaan paremmin EU-ohjausjaksoon.

Noin 80 toimenpiteellä toteutettavan yksinkertaistamisen avulla halutaan helpottaa politiikan täytäntöönpanoa ja vähentää hallintoviranomaisten ja edunsaajien hallinnollista taakkaa. Etenkin hallinto- ja valvontaelinten

nimeämismenettelyn poistaminen, yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käyttömahdollisuuksien lisääminen, suurista hankemenettelyistä luopuminen ja hallinnollisten tarkastusten selkeä vähentäminen tuovat merkittäviä hyötyjä.

Poliittisen tuen jatkuessa uskon, että koheesio politiikka tulee edelleen olemaan Eurooppa-hankkeen keskeinen tukipilari niin kansalaisten elämää konkreettisesti helpottavana kuin solidaarisuutta ja Euroopan identiteettiä vaalivana politiikkana.

Mitä vielä haluaisitte sanoa Panoraman lukijoille?

Lyhyesti ja ytimekkäästi: kiitos! Omistautumisenne, luovuutenne ja kova työnne on todella arvokasta, ja se on

ehdottomasti edistänyt politiikkamme onnistumista. Haluan kiittää teitä siitä, että olette kuluneiden viiden vuoden aikana olleet osa tiimiämme ja tehneet työstäni paitsi näkyvämpää myös helpompaa ja mukavampaa. Toivotan teille kaikkea hyvää tulevaisuudessa! ■

TARINOITA KAUPUNKIALUEILTA

Sukupuolten tasa-arvo: kaupungit edelläkävijöinä

EU:n URBACT-ohjelman uudessa raportissa kerrotaan, miten kaupunkien viranomaiset voivat tiedonkeruun, politiikan ja neuvonnan avulla edistää käytännössä sukupuolten tasa-arvoa – ja näin helpottaa kansalaisten elämää kaikkialla unionissa.

Kaupunkien viranomaiset voivat olla sukupuolten tasa-arvon edistämisen eturintamassa esimerkiksi irtautumalla vahingollisista stereotyyppioista, muuttamalla varojen kohdentamistapoja ja tukemalla naisyrittäjyyttä. URBACT-ohjelman viimeisimmässä raportissa nostetaan esille joukko innovatiivisia käytänteitä, joita on toteutettu kaupungeissa eri puolilla Euroopan unionia. Raportissa ehdotetaan käytännön toimia, joilla viranomaiset voivat saada aikaan todellisia muutoksia asukkaiden elämässä.

URBACT on Euroopan alueellinen yhteistyöohjelma, jonka tavoitteena on edistää kestävää ja yhdennettyä kaupunkikehitystä Euroopan kaupungeissa. Hankkeen tavoitteena on auttaa kaupunkia toimimaan yhteistyössä ja kehittämään integroituja ratkaisuja kaupunkialueiden yhteisten haasteiden ratkaisemiseksi verkostoitumalla, jakamalla kokemuksia ja tunnistamalla hyviä käytänteitä.

Esimerkiksi Virossa URBACT-ohjelman interaktiivisten kaupunkien verkosto auttoi Tarton kaupunkia vahvistamaan asukkaiden osallistumista kaupunkisuunnitteluun. Hankkeen keskeisenä pyrkimyksenä oli saada nuoret mukaan osallistumaan ja edistää hallinnon digitalisointia. Italian Napolissa Toinen mahdollisuus -aloite herätti henkiin hylätyn entisen sotilassairaalan, joka muunnettiin suosituksi yhteisölliseksi monitoimitilaksi.

URBACT-hankkeen sukupuolten tasa-arvoa edistävien kaupunkien raportissa pyrittiin osoittamaan kaupunkien viranomaisille, miten ne voivat ottaa käyttöön sukupuolisensitiivisiä käytänteitä ja aloitteita, joilla helpotetaan asukkaiden jokapäiväistä elämää. Raportin laatijat haluavat lisätä tietoisuutta sukupuolten epätasa-arvosta paikallisella tasolla sekä osoittaa, miten se käytännössä vaikuttaa asukkaisiin ja miten kaupungit voivat puuttua ongelmiin.

Oikeiden kysymysten korostaminen

Sukupuolten tasa-arvoa edistävissä kaupunkihankkeissa esitellään paikallisviranomaisille tapoja saada aikaan positiiivista muutosta priorisoimalla ja valtavirtaistamalla sukupuolisensitiivistä politiikkaa.

”Keskusteltuamme kaupunginvaltuuston naisten kanssa päätimme nimetä 25 uutta katua kuuluisien puolalaisten naisten mukaan. Se on hyvin näkyvä saavutus! Nyt ihmiset voivat kävellä kaduilla, joilla kunnioitetaan naisten saavutuksia historian saatossa.”

Marta Mazurek, yhdenvertaisesta kohtelusta vastaava kaupunginvaltuutettu, Poznan

”Sukupuolten tasa-arvo on pitkän tähtäimen tavoite, eikä tämä raportti ole tyhjentävä. Siinä esitellään tämänhetkisiä huolia ja hyviä käytäntöjä sekä arvioidaan nykytilannetta”, sanoo Sally Kneeshaw, yksi raportin laatijoista. ”Valmiiden ratkaisujen sijaan haluamme lähteä siitä, että esitetään oikeita kysymyksiä, jotka tukevat kaupunkien poliittisia päättäjiä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi Euroopassa.”

Raportissa nostetaan esille innovatiivisia ja helposti toistettavissa olevia aloitteita, joita on jo toteutettu useissa Euroopan kaupungeissa.

Esimerkiksi Romanian Râmnicu Săratissa viranomaisille selvisi, että kaupungin urheilutiloja käyttivät lähinnä miehet. Naisia kuulemalla kaupunki pystyi toteuttamaan edullisia toimia – kuten muuttamaan palveluiden markkinointitapaa ja tarjoamaan vain naisille osoitettuja vuoroja – joilla tilat saatiin käyttöön tasapuolisesti ja naisten osuutta käyttäjistä kasvatettua.

Italian Bolognassa käynnistettiin mediakampanja ja palkattiin, koulutettiin ja voimaannutettiin nuoria naisia toimimaan lähettiläinä romani-, sinti- ja camminanti-yhteisöjen syrjinnän ehkäisemiseksi. Portugalin Cascais'n kaupungissa haluttiin torjua potentiaalisia stereotyyppioita tarjoamalla työntekijöille viestintäkoulutusta, jossa opetettiin välttämään vanhanaikaisia sukupuolistereotyyppioita sähköisessä ja painetussa materiaalissa.

UUMAJASSA SELKEÄ NÄKEMYS PAINOPISTEISTÄ

Itäruotsalaisessa Uumajan kaupungissa on kerätty tietoa ja tutkittu liikenne- ja työllisyysrakenteita ja havaittu näin, että niinkin yksinkertainen asia kuin lumi vaikuttaa suhteettomasti naisiin. Tiedot osoittivat, että kaupungeissa asuvat naiset ovat aamuisin todennäköisesti teiden ensimmäisiä käyttäjiä viedessään lapsia hoitoon ja kouluun, usein pyörällä. Kaupunginvaltuusto antoi tielaitokselle ohjeet aurata aamuisin ensimmäisenä pyörätiet ja sitten vasta ajotiet. Ajotiet aurataan edelleen, mutta kiinnittämällä huomiota sukupuoleen kaupunki pystyy priorisoimaan paremmin palvelujaan.

”Aina kun meillä on uusi kestävyyttä tai liikkuvuutta koskeva hanke, mietimme, miten toimet vaikuttavat kaupunkimme naisiin, miehiin, poikiin ja tyttöihin: kenen ongelmia toimilla ratkaistaan?”, sanoo Uumajan tasa-arvovaltuutettu Linda Gustafsson. ”On ymmärrettävä, millaisessa kaupungissa asuu ja työskentelee, millaisia ihmisiä täällä asuu, mitkä ovat heidän tarpeensa ja toiveensa, missä he työskentelevät, miten he viettävät vapaa-aikansa ja miten paljon heillä on käytössään rahaa. On ymmärrettävä kaupunkia, jotta siellä voi tehdä tasa-arvotyötä. Sama ratkaisu ei välttämättä sovi kaikkiin kaupunkeihin, mutta lähestymistapa sopii kaikille.”

Kaupunkien johtajat muutosvoimana

Naisten osuus väestöstä on yli puolet, mutta he ovat silti aliedustettuina lähes kaikilla hallinnon tasoilla EU:ssa. Vain 28,6 prosenttia kansallisten parlamenttien jäsenistä ja 36 prosenttia kunnallishallintojen jäsenistä on naisia, ja kaupunginjohtajista naisia on vain 15 prosenttia. Naisten palkkataso on 16 prosenttia miesten palkkatasoa matalampi, he tekevät enemmän palkatonta työtä ja joutuvat useammin sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreiksi. Raportissa esitetään useita tapoja, joilla kaupunkiviranomaiset voivat edistää muutosta (ks. infografiikka).

URBACT-ohjelmassa on tehty yhteistyötä kaupunginjohtajien kanssa, oltu mukana EU-tapahtumissa sekä edistetty asiantuntijoiden välistä tietojenvaihtoa. Näin olemassa oleva osaaminen on muunnettu selkeiksi ja toteuttamiskelpoisiksi suosituksiksi. Siinä tuodaan esille eurooppalaisten edelläkävijöiden kokemuksia ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa tiiviissä yhteistyössä Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston kanssa.

”Edistystä on tapahtunut viime vuosikymmeninä, mutta paljon on vielä tehtävää, jotta varmistetaan sukupuolten tasa-arvo kaikille naisille”, sanoo Euroopan komission aluepolitiikasta vastaava jäsen Corina Crețu raportin esipuheessa. ”Meidän eurooppalaisten päätöksentekijöiden vastuulla on vahvistaa oikeudenmukaisempia kaupunkeja, joissa asukkaiden ei enää tarvitse kokea sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa tai epäoikeudenmukaisuutta.”

LUE LISÄÄ

<https://urbact.eu/>
communication@urbact.eu

URBACT auttaa kaupunkeja yhdessä kehittämään uusia ja kestäviä ratkaisuja kaupunkien suuriin haasteisiin verkostoitumalla, jakamalla osaamista ja kehittämällä kaupunkien toimijoiden valmiuksia. URBACT on Euroopan alueellinen yhteistyöohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa kestävä ja yhdennetty kaupunkikehitystä eri puolilla Eurooppaa. Ohjelmaa on rahoitettu Euroopan aluekehitysrahastosta ja EU:n jäsen- ja kumppanivaltioiden tuella vuodesta 2002.

WIEN SUKUPUOLINÄKÖKULMAN VALTAVIRTAISTAMISEN EDELLÄKÄVIJÄNÄ

Valaiseva kierros Wienissä Gender Equal Cities -opintokäynnin aikana

Wienillä on pitkä historia sukupuolinäkökulman huomioon ottamisessa. Vuonna 1992 kaupunki avasi naisten viraston ja vuonna 2005 alkoi sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen eli sukupuolinäkökulman huomioon ottaminen kaikilla aloilla. Nykyisin kaupungilla on sukupuolinäkökulman asiantuntijoita ja edistäjiä kaikessa toiminnassaan. Sukupuolinäkökulma on integroitu kaikkiin kaupungin strategioihin, ja sukupuolinäkökulma otetaan huomioon kaikkien julkisten tilojen suunnittelussa ja rakentamisessa. Tuloksena on kaikkia hyödyttävä kaupunkiympäristö puistoista ja kiveyksistä aina sosiaaliseen asumiseen.

”Wienin kaupunki ymmärsi jo varhaisessa vaiheessa, että kaupungin fyysinen rakenne vaikuttaa asukkaiden arkielämän laatuun ja että se vaikuttaa eri tavalla naisten ja miesten elämään”, kertoo kaupungin sukupuolinäkökulman huomioon ottavan suunnittelun asiantuntija Eva Kail. Yksi kaupungin hankkeista on ollut osallistaa tytöt suunnittelemaan kunnallisia puistoja, kun havaittiin, että tytöt lakkasivat käyttämästä puistoja 13 ikävuoden jälkeen, kun taas pojat jatkoivat niiden käyttämistä paljon pidempään. Arkkitehtuurikilpailussa taas naisarkkitehtejä pyydettiin suunnittelemaan naisten näkökulmasta asuinrakennuskompleksi, jossa perheiden ja asukkaiden arkielämä on helpompaa.

Wien on sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisessa maailman edelläkävijä, ja kaupungin viranomaiset ovat julkaisseet lukuisia oppaita kaupungeille, jotka haluavat seurata sen esimerkkiä. Niissä kerrotaan esimerkiksi, miten sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen on mahdollista rajoitettujen resurssien aikakaudella. Wienin viranomaiset uskovat, että sukupuolinäkökulman huomioon ottava suunnittelu on itse asiassa tehokkaampaa, koska siinä resurssit kohdennetaan paremmin.

” Meidän eurooppalaisten päätöksentekijöiden vastuulla on vahvistaa oikeudenmukaisempia kaupunkeja, joissa asukkaiden ei enää tarvitse kokea sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa tai epäoikeudenmukaisuutta. ”

Corina Crețu, aluepolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen

VALOKEILASSA TASA-ARVO

Euroopan komission jäsen Corina Crețu emännöi Gender Equality in Cities -tapahtumaa Brysselissä 7. maaliskuuta naistenpäivää edeltävänä päivänä. Pormestarit, varapormestarit ja muut valitut edustajat keskustelivat sukupuolten tasa-arvosta pyöreän pöydän keskustelussa. Monet sukupuolten tasa-arvoa koskevat tapahtumat ovat paikallisia, joten tämä oli hyvä tilaisuus vaihtaa eri tapahtumissa esille tulleita viestejä ja suosituksia laajimman mahdollisen yleisön kesken. Soihdunkantajan metaforaa käytettiin kuvaamaan tulosten viemistä yhdestä tapahtumasta seuraavaan.

Tapahtumassa puhuivat muun muassa YK:n yhdyskuntaohjelman Habitatin pääjohtaja Maimunah Mohd Sharif sekä espanjalaisen Galdakaon kaupungin pormestari Ibon Uribe, joka oli jo osallistunut alueiden komitean ja Euroopan kuntien ja alueiden neuvoston järjestämiin saman aiheen tapahtumiin ja toimi ensimmäisenä ”soihdunkantajana”. Soihdu annettiin komissiolle Eurocities-kaupunginjohtajien

huippukokousta varten, jossa keskusteltiin naisten voimaantummisesta (20.–21.maaliskuuta).

7. maaliskuuta pidetyssä tapahtumassa esiteltiin lyhyesti URBACT-raportin tulokset sekä yhteisen tutkimuskeskuksen ja alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston valvontatyökalun tärkeimmät viestit. Lisäksi esiteltiin lyhyesti YK:n Habitat-ohjelman Gender Equality Enhancer. Tämän jälkeen keskusteltiin siitä, miten sukupuolten tasa-arvoa voidaan kaupungeissa vahvistaa keskittymällä kolmeen suurimpaan osa-alueeseen: edustus ja osallistaminen, suunnittelu ja julkiset tilat sekä maahanmuuttajien kotouttaminen. Osallistujat jakoivat paikallisia kokemuksia ja parhaita käytäntöjä, mikä johti hedelmälliseen keskusteluun siitä, miten haasteisiin voidaan vastata ja miten vielä jäljellä olevat, joskus vaikeammin havaittavissa olevat, puutteet voidaan korjata.

Komission jäsen Crețu totesi, että tapahtuma oli hyvin valaiseva ja että se kiinnitti tarvittavaa huomiota pitkäaikaiseen taisteluun sukupuolten tasa-arvon puolesta.

Gender equality in cities -tapahtuman pyöreän pöydän keskustelun osallistujat 7. maaliskuuta 2019

Rahoitusvälineet: EU:n resurssien järkevempi käyttö

Komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston rahoitusvälineiden ja kansainvälisten rahoituslaitossuhteiden yksikön uusi johtaja Jonathan Denness kertoo *Panorama*-lehdelle rahoitusvälineiden merkityksestä perinteisen rahoituksen tukena.

Miksi rahoitusvälineitä kannattaa käyttää jäsenvaltioissa/alueilla?

Koheesiopolitiikan resurssit ovat suunnitelmien mukaan heikommat kaudella 2021–2027. Samaan aikaan Euroopassa on merkittäviä haasteita. Meidän on edistettävä edelleen talouskasvua ja luotava työpaikkoja. Vähemmällä pitää saada aikaan enemmän, ja tämä onnistuu rahoitusvälineillä.

Komission yksiköt ovat sitoutuneet käyttämään EU:n resursseja älykkäämmin hyödyntämällä rahoitusvälineitä, joilla voidaan tehokkaammin ja kestävämmin täydentää perinteistä avustus pohjaista tukea. On huomattava, että perinteisten välineiden tarkoituksena on edistää poliittisia painopisteitä. Rahoitusvälineet edistävät kentällä investointeja tuloja tuottaviin ja kustannuksia säästäviin toimiin. Samalla maksimoidaan yksityiset investoinnit ja minimoidaan julkinen tuki koheesiopolitiikan taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lisäresursseista ja varojen kierrättämisestä pidemmällä ajanjaksolla on luonnollisesti etua. Lisäksi rahoitusvälineiden takaisinmaksettavuus kannustaa parempaan suoritukseen ja tiukempaan budjetituriin tuetuissa hankkeissa. Viimeisenä muttei vähäisimpänä, investoinnit palautuvat resursseiksi kansallisille viranomaisille, jotka voivat investoida ne uudelleen uusiin hankkeisiin.

Mikä on EAKR:n ja koheesiorahaston täytäntöönpanon tila?

Koko ohjelmasta rahoitusvälineille on kohdennettu yhteensä 25 miljardia euroa (Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto ja kansallinen yhteisrahoitus), joka vastaa lähes seitsemää prosenttia kokonaismäärärahasta. Jäsenvaltioiden välillä on kuitenkin suuria eroja. Esimerkiksi Puola, Ruotsi, Alankomaat, Unkari, Portugali, Espanja, Latvia ja Liettua kohdentavat melko suuren osuuden koheesiorahoituksesta rahoitusvälineille. Vain kolme jäsenvaltiota ei aio hyödyntää rahoitusvälineitä.

Suurin osa rahoitusvälineistä on jo käynnistetty, ja hankkeiden tukeminen on aloitettu kohdentamalla EAKR:n ja koheesiorahaston resursseja rahoitustuotteiden, kuten lainojen, takuiden ja pääoman, muodossa. Lähes 18 miljardia euroa EAKR- ja koheesiorahoituksesta on kohdennettu rahoitusvälineisiin, ja kyseisten välineiden kautta lopullisille vastaanottajille on maksettu jo 11,3 miljardia euroa kaudella 2007–2013.

Miten tämä onnistuu paremmin tulevaisuudessa? Millaista tukea komissio tarjoaa?

Tuemme edelleen koheesiopolitiikan ohjelmien kautta rahoitettujen rahoitusvälineiden kehittämistä ja täytäntöönpanoa kaikissa jäsenvaltioissa. Palvelemme jäsenvaltioita vastaamalla niiden kysymyksiin, auttamalla täytäntöönpanossa, vierailamalla jäsenvaltioissa ja tarjoamalla teknistä tukea *fi-compass*-alustalla.

Edistämme myös jäsenvaltioiden välistä vertaisvaihtoa. TAIX-REGIO PEER 2 PEER-työkalu on suunniteltu edistämään osaamisen jakamista EAKR- ja koheesiorahotusta hallinnoivien elinten välillä. Työkalu auttaa julkisia hallintoviranomaisia vaihtamaan osaamista, hyviä käytäntöjä sekä käytännön ratkaisuja konkreettisiin ongelmiin ja näin parantamaan hallintokapasiteettiaan ja saavuttamaan parempia tuloksia EU-investoinneilla. Esimerkiksi yhdessä Maltan hallintoviranomaisen kanssa järjestettiin EU-tason rahoitusvälinettä ”SME Initiative” käsittelevä maiden välinen työpaja, jonka tavoitteena oli yhdistää samanlaisia täytäntöönpanohaasteita kohdanneet jäsenvaltiot.

Komissio hyväksyi toukokuussa 2018 yhteisiä säännöksiä koskevan asetusehdotuksensa ohjelmakaudelle 2021–2027. Toimielinten väliset neuvottelut ovat käynnissä, ja vuoden 2020 jälkeisen koheesiopolitiikan valmistelu on hyvällä mallilla. Asetusehdotuksessa esitellään useita yksinkertaistamistoimia, joilla kannustetaan rahoitusvälineiden käyttöön virtaviivaistamalla ja päivittämällä säännöksiä, jotta täytäntöönpano paranee ja helpottuu ja ohjelmien käynnistäminen nopeutuu. Ehdotuksessa on paljon uutta. Se tarjoaa esimerkiksi paremmat mahdollisuudet yhdistää rahoitusvälineitä ja avustuksia sekä enemmän joustavuutta ennakoarviointeihin. Lisäksi tukikelpoisuutta ja raportointia koskevat säännöt yksinkertaistuvat. Jäsenvaltioilla on myös mahdollisuus kohdistaa rahoitusta InvestEU-ohjelmaan.

Mikä on fi-compass-alustan tarkoitus ja mitä apua siitä on?

Euroopan komissio on perustanut yhdessä Euroopan investointipankin kanssa *fi-compass*-alustan, joka tarjoaa neuvontapalveluja Euroopan rakenne- ja

investointirahastojen (ERI) rahoitusvälineistä. *Fi-compass* tukee ERI-hallintoviranomaisia ja muita toimijoita tarjoamalla käytännön tietoa ja oppimistyökaluja, kuten lähiopetusseminaareja ja muita tapahtumia sekä laajoja verkostoitumismahdollisuuksia.

Vuosi 2019 käynnistyi energiatehokkuutta ja uusiutuvia energioita tukevia rahoitusvälineitä käsittelevällä tapahtumalla, joka oli tarkoitettu FIRE-CE-hankkeessa yhdessä työskennelleille hallintoviranomaisille. Tavoitteena on parantaa julkisen sektorin ja julkislaitosten valmiuksia laatia alueellisia vähähiilisiä strategioita, joilla voidaan saavuttaa EU:n ja kansallisen lainsäädännön asettamat alueelliset energiansäästö tavoitteet. Tapahtumaan osallistui yli 50 hallintoviranomaisten, kansallisten pankkien ja julkislaitosten sekä muiden sidosryhmien edustajaa.

Järjestämme myös joka vuosi ”FI Campus” -lippulaivatapahtumamme, jossa osallistujat voivat laatia oman henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa valitsemalla rinnakkaisista luennoista itseään eniten kiinnostavat aiheet. Tarjolla on esimerkiksi tapaustutkimuksia, työpajoja, keskustelupaneeleja ja rahastokohtaisia luentoja. Osallistujilla ja kutsutuilla asiantuntijoilla on myös ainutlaatuinen mahdollisuus verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia. FI Campus 2018 järjestettiin viime joulukuussa Brysselissä. Siellä keskusteltiin koontiasetuksen alaisten rahoitusvälineiden tarjoamista mahdollisuuksista. Tapahtumaan osallistui yli 360 sidosryhmien edustajaa kaikista EU-maista.

Voitteko jakaa muutaman menestystarinan? Miten fi-compass-alustan tuki toimii?

Fi-compass-alustan teknisen tuen lohkoon kuuluvasta monialueisesta tuesta rahoitetaan hankkeita, joissa on tarkoitus mahdollisesti käyttää rahoitusvälineitä painopisteinvestointialueilla.

”Revolving Investments in Cities” -hankkeen puitteissa on määritelty kaupunkien yhteiset rahoitustarpeet ja osa-alueet, joilla rahoitusvälineillä voidaan tukea kaupungin poliittisten painopisteiden mukaisia hankkeita.

Yhdessä tapaustutkimushankkeessa keskityttiin ”Energiefonds Den Haag” -kaupunkirahastoon, joka perustettiin vuonna 2013 Haagissa osana JESSICA-aloitetta. Tavoitteena on yhteisrahoittaa kestäviin kaupunkikehityssuunnitelmiin integroituja energiahankkeita lainojen, takuiden ja pääomainvestointien muodossa. Hankkeen kokonaisrahoitus kansallisista ja EU:n rahoituslähteistä on yhteensä 18,4 miljoonaa euroa. Yksi menestystekijä oli päätös käynnistää pilottirahasto, aluksi pienimuotoisena. Muut kaupunkirahastot voisivat hyödyntää tätä kokemusta aloittamalla pienellä mittakaavalla ja testaamalla investointistrategioita pienillä rahoitussitoumuksilla.

”Revolving Investments in Cities” -hankkeessa on kehitetty myös joustava City Fund -malli, jota voidaan mukauttaa EU:n eri kaupunkien erityistarpeisiin kaupunkikehityksen tukemiseksi (tästä kerrotaan *Panorama*-lehden seuraavassa numerossa). ■

LUE LISÄÄ

<https://europa.eu/lvK73RD>

<https://www.fi-compass.eu/>

Luoteis-Romania: kestävää aluekehitystä

Luoteis-Romanian alueen sijainti Euroopassa on maantieteellisesti strateginen. Alue toimii aktiivisesti tulevaisuuden toimialoilla, vaikka sillä on syvät juuret historiassa ja luonnossa.

Luoteis-Romanian alue on yksi Romanian kahdeksasta kehittämisalueesta, ja se koostuu kuudesta maakunnasta: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare ja Sălaj. Se sijaitsee strategisesti Unkarin ja Ukrainan rajoilla Keski-Romanian, Länsi-Romanian ja Koillis-Romanian alueiden naapurissa.

Alueen pinta-ala on 34 159 neliökilometriä, joka on 14,32 prosenttia koko maan pinta-alasta. Alueella on 2 730 132 asukasta. Alueen läpi kulkee viisi eurooppalaista maantietä, sinne rakennetaan juuri moottoritietä ja siellä on kolme kansainvälistä lentoasemaa. Se on moninainen alue, joka on suurimmaksi osaksi maaseutua. Alueelta löytyy kuitenkin myös dynaamisia kaupunkeja, tunnettuja korkeakouluja ja yrityselämän infrastruktuuria, jotka elävät rinta rinnan viehättävien kylien, kauniiden maisemien ja vaikuttavien historiallisten rakennusten kanssa.

Maanlaajuisia nähtävyyksiä

Luoteis-Romania on yksi maan pittoreskeimpia alueita muun muassa Apuseni-vuoriston sekä ainutlaatuisen etnografisen alueen erityisen kulttuuri- ja kansanperinteen ansiosta. Se on monietninen alue, jolla romanialaiset, unkarilaiset, saksalaiset, armenialaiset, romanit ja muut ryhmät elävät rinta rinnan.

Alueen suurimmat kaupungit ovat Cluj-Napoca – Romanian toiseksi suurin kaupunki (vuoden 2011 väestölaskenta) – Baia-Mare, Oradea, Zalău, Satu Mare ja Bistrița. Ne ovat sekä alueen talouskehityksen keskuksia että kaupunkeja, joilla on erityinen historia ja kulttuuriperintö. Alueella on kolme metropolialuetta: Cluj-Napoca, Oradea ja Baia Mare.

Talouden näkökulmasta Luoteis-Romania sijoittuu neljänneksi BKT:lla laskettuna ja viidenneksi viennin perusteella. Alueen tavoitteena on olla yksi Keski- ja Itä-Euroopan dynaamisimmin kehittyvistä alueista. Alueen talous perustuu palvelusektoriin ja teollisuuteen, minkä lisäksi se pyrkii myös erikoistumaan sähkökoneisiin ja -laitteisiin. Sen laaja vientivalikoima kattaa

< Oradean kaupungintalo on yksi romanialaisen historiallisen kaupungin monista kauniista rakennuksista

rasvoja ja öljyä, puuta ja puutuotteita, jalkineita ja pähineitä, huonekaluja ja optisia tuotteita, valokuva- ja elokuva-alan laitteita sekä lääkinnällisiä ja kirurgisia välineitä ja laitteita. Alueella on myös eniten IT-yrityksiä maan pääkaupungin Bukarestin jälkeen.

Romaniassa on yksi Euroopan suurimpia maataloussektoreita. Luoteis-Romania on viljelyalaltaan maan kuudenneksi suurin alue, ja se tarjoaa yli 340 000 työpaikkaa eri lajikkeiden, kuten viljakasvien, juurikkaiden, mansikoiden, sienien, omenoiden, persikoiden, nektariinien ja pähkinöiden, viljelyssä. Alueen kalanviljelylaitosten osuus maan koko kalatuotteista on merkittävä (25 prosenttia). Metsätalous on neljännellä sijalla, vaikka alan tuottavuus on koko maassa erittäin matala vanhan laitteiston ja huonon tieinfrastruktuurin vuoksi.

Myös matkailuala on suuri elinkeino alueella, ja alueen suojattuja vuoristoalueita, luontoa ja kulttuuriperintöä hyödynnetään niin kulttuuri-, terveys-, maaseutu- kuin ekomatkailussakin.

Vaikka korkeakoulutettujen ja korkeakouluopiskelijoiden osuus onkin laskenut (2014), alueella on kuitenkin eniten tutkimus-, kehitys- ja innovointikeskuksia Bukarestin jälkeen. Tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin lähes 3 500 työntekijästä (2014) miltei puolet oli naisia, mikä on enemmän kuin EU:n keskiarvo. ■

ALUEKEHITYSVIRASTO JA LUOTEIS-ROMANIAN ALUEKEHITYSNEUVOSTO

Luoteis-Romanian aluekehitysvirasto on itsenäinen alueorganisaatio, joka perustettiin yhtiömuotoiseksi julkiseksi elimeksi työskentelemään aluekehityksen parissa. Virastolla on omat arvonsa ja missionsa, jotka ohjaavat sen toimintaa. Sen pääasiallisena tavoitteena on vähentää alueen eriarvoisuutta, tukea alueen kestävästä talouskehityksestä sekä parantaa sisäistä, alueiden välistä, Euroopan laajuista ja kansainvälistä yhteistyötä.

Viraston tärkeimpiin toimivaltuuksiin kuuluu muun muassa aluekehityssuunnitelmien ja -strategioiden laatiminen. Se on yhdessä alueellisten suunnittelukomiteoiden kanssa laatinut aluekehityssuunnitelmat vuosille 2000–2002, 2004–2006, 2007–2013 ja 2014–2020.

Alueellisten ohjelmien osalta aluekehitysvirasto on toiminut täytäntöönpanoviranomaisena liittymistä edeltäneen taloudellisen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden PHARE-ohjelmassa sekä hallituksen ohjelmissa vuosina 1999–2006.

Vuosina 2007–2013 virasto toimi välittäjäelimenä rakennerahastojen yhteisrahoittamassa alueellisessa toimenpideohjelmassa ROP-REGIO. Toimenpideohjelman hallintoviranomaisena kaudella 2007–2013 toimi aluekehityksen ja julkishallinnon ministeriö (MRDPA).

Kaudella 2014–2020 aluekehitysvirasto toimii välittäjäelimenä rakennerahastojen yhteisrahoittamassa vuosien 2014–2020 ROP-REGIO-ohjelmassa. Toimenpideohjelman hallintoviranomaisena kaudella 2014–2020 toimii aluekehityksen ja julkishallinnon ministeriö (MRDPA).

Aluekehitysneuvosto (RDC) on aluetason päätöksentekuelin, joka solmii vapaaehtoisia kumppanuuksia alueen kuuden maakunnan kanssa.

LUE LISÄÄ

<http://www.nord-vest.ro/>

Investointi sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen

Panorama-lehti pyysi Luoteis-Romanian aluekehitysviraston pääjohtajaa Marcel Boloşia kertomaan näkemyksiään koheesiopolitiikan, EU:n investointien ja aluerahoituksen nykyisistä ja tulevista vaikutuksista alueella.

Miten ERI-tuki on muuttanut kaupunkien ja alueen elämänlaatua? Kertokaa joitakin esimerkkejä menestystarinoista.

Strategisella paikalla Euroopassa ja Romaniassa sijaitseva Luoteis-Romanian alue toimii aktiivisesti tulevaisuuden toimialoilla, vaikka sillä on syvät juuret historiassa. Alueelta löytyy niin dynaamisia kaupunkeja, tunnettuja korkeakouluja ja liike-elämän ja vapaa-ajan infrastruktuuria kuin pittoreskeja kyliä, upeita maisemia ja vaikuttavia monumentteja. Alueen pääasiallisena tavoitteena kaudella 2014–2020 on kasvattaa alueen taloutta moniulotteisten ja integroitujen kehystoimien avulla. Tavoitteena on vähentää alueen sisäistä ja alueiden välistä eriarvoisuutta sekä nostaa alueen elintaso.

Euroopan aluekehitysrahaston toimenpideohjelmassa keskitytään rahoituskaudella 2014–2020 useisiin osa-alueisiin, joilla rahoitus on ensisijaisen tärkeää asukkaiden elämänlaadun parantamiseksi Luoteis-Romanian alueen kuudessa maakunnassa: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare ja Sălaj.

Ajanjaksolla vuodesta 2014 helmikuuhun 2019 käynnistettiin avustuksilla rahoitettuja ja tällä hetkellä täytäntöönpanossa olevia hankkeita seuraavilla osa-alueilla: i) teknologian siirron edistäminen, ii) pienten ja keskisuurten yritysten kilpailukyvyyn parantaminen, iii) hiilidioksidipäästöjen vähentäminen, iv) kestävän kaupunkikehityksen tukeminen, v) kulttuuriperinnön kestävä suojelu ja käyttö, vi) alueelle tärkeän tieinfrastruk-

tuurin parantaminen, vii) kestävän matkailun kehittäminen, viii) terveys- ja sosiaali-infrastruktuurin kehittäminen, ix) koulutusinfrastruktuurin kehittäminen ja x) pienten ja keskikokoisten kaupunkien uudistamisen tukeminen.

Kauden 2007–2013 alueellisen toimenpideohjelman onnistuneesti loppuun saatetuista hankkeista haluaisin mainita erityisesti seuraavat: ”Vapaa-ajan matkailun kehittäminen perustamalla Nymphaea Thermal Wellness Resort Oradeaan”, ”Simion Bărnuțiuin historiallisen alueen ja kasinon kunnostus Cluj-Napocan kaupungissa” ja ”Saksalaisen keskuksen perustaminen Bistrițaan kunnostamalla historiallinen hopeasepän talo”.

Miten EU:n investoinnit on saatu pantua täytäntöön onnistuneesti kentällä?

Paikallisten elinten (maakuntavaltuustot, kunnan-/kaupunginvaltuustot), alueellisten elinten, kuten Luoteis-Romanian aluekehitysviraston (RDA), valtakunnallisten elinten (hallintoviranomaisten) ja Euroopan unionin toimielinten (komission ja parlamentin) välinen yhteistyö on ollut erittäin tärkeää.

< *Crișul Repeden joki virtaa Oradean halki*

Olemme pyrkineet ymmärtämään potentiaalisten ja olemassa olevien edunsaajien tarpeita auttamalla heitä ehdottamaan ja toteuttamaan toimivia hankkeita, jotka auttavat saavuttamaan alueen tärkeimmän tavoitteen, joka on vähentää alueen sisäistä ja alueiden välistä eriarvoisuutta ja parantaa elintasoja.

Oli myös erittäin tärkeää luoda suoria yhteyksiä paikallisten ja alueellisten elinten sekä yksityissektorin ja elinkeinoelämän toimijoiden välille. Tätä varten aluekehitysvirastolla on kaksi IT-foorumia edunsaajille ja kumppaneille.

Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston seurantafoorumi (<https://regio.nord-vest.ro>) tarjoaa reaaliaikaista tietoa alueen kehityksen kannalta tärkeimmiksi katsottujen hankkeiden täytäntöönpanovaiheista.

Alueellisten investointien ”INNO – Rethinking Business Networks” -foorumi (ks. sivu 20) (<https://www.inno.ro>) tarjoaa ratkaisuja välittömiin ongelmiin, joita ovat muun muassa rahoituslähteiden saatavuus, liikikumppanien löytäminen, teknologian siirto, rekrytointi ja koulutus.

Mitkä ovat kokemuksenne ja näkemyksenne mukaan keskeiset viestit kauden 2021–2027 koheesiopolitiikalle alueilla, joilla on maantieteellisiä erityispiirteitä?

Uskon, että Euroopan komission ehdottamat uudistukset koheesiopolitiikkaan tuovat monia etuja myös Luoteis-Romanian alueelle. Myönteistä palautetta ovat saaneet byrokratian väheneminen, maksupyyntöjen yksinkertaistaminen sekä rahastojen yhtenäisen sääntelykehityksen käyttöönotto.

Teillä on kokemusta alueellisten investointien täytäntöönpanosta. Mikä on kokemuksenne mukaan tärkeintä, jotta voidaan tukea paremmin maantieteellisiä erityispiirteitä omaavien alueiden potentiaalia ja voimavaroja?

Mielestäni tärkeintä maantieteellisiä erityispiirteitä omaavien alueiden erityispotentiaalın tukemisessa ja valjastamisessa on muun muassa se, että paikalliset, alueelliset ja kansalliset hallintoelimet ymmärtävät alueen vahvat puolet ja osaavat valjastaa ne löytämällä avustusta, houkuttelemalla investointeja ja edistämällä matkailua.

Samaan aikaan pitäisi laajentaa tiivistä rajat ylittävää yhteistyötä muiden raja-alueiden kanssa, sillä maantieteellisiä erityispiirteitä omaavat alueet ulottuvat useampien EU:n jäsenvaltioiden alueille.

Lisäksi kyseisiä alueita pitäisi kehittää paikallisella lähestymistavalla, joka täydentää naapurialueiden kehittämistoimia. Näin voimme saavuttaa haluamme alueellisen yhteenkuuluvuuden. ■

HYVÄLLÄ TIELLÄ JATKAMINEN

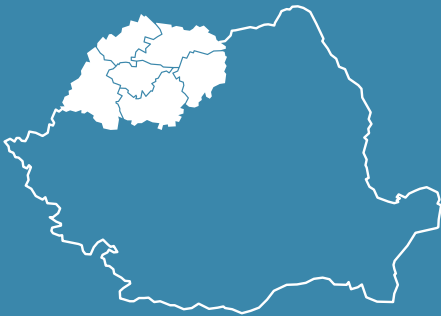
Cluj-Napocan pormestarin Emil Bocin mukaan koheesiopolitiikka on ratkaisu, jolla voidaan saavuttaa vaurautta kaikille Euroopan kansalaisille ja lujittaa Euroopan unionia. Koheesiopolitiikan pitäisi olla painopistepolitiikka, josta EU:n kohtalo on riippuvainen.

Cluj-Napocassa merkittävimmät hankkeet, joiden ansiosta olemme voineet toteuttaa ja saavuttaa strategisia tavoitteitamme, kuten parempaa elämänlaatua kansalaisillemme, ovat olleet koheesiopolitiikan ohjelmien rahoittamia. Kaudella 2021–2027 voimme rahoittaa innovointi- ja kaupunkiliikennehankkeitamme mahdollisesti uuden yhteistyövälineen – Euroopan kaupunkialoite ”city-to-city” – kautta. Näin voimme jatkaa jo aloittamaamme työtä.

On erittäin tärkeää, että koheesiopolitiikka jatkuu ja kasvaa tulevaisuudessa, sillä se vaikuttaa suoraan jokaisen EU:n kansalaisen elämään. Tavoitteena pitäisi olla myös prosessien yksinkertaistaminen sekä n+3-mallin säilyttäminen myös seuraavalla rahoituskaudella.

Luoteis-Romania

Kuudesta maakunnasta muodostuvan 34 160 neliökilometrin kokoisen alueen ohjaavat periaatteet ovat kestävä kehitys, perinteiden sekä historiallisen perinnön, luonnon ja rakennusten suojelu sekä alueen etnisen, kulttuurisen ja uskonnollisen monimuotoisuuden hyödyntäminen.

VÄKILUKU: 2,7 miljoonaa asukasta, mikä on 13 prosenttia maan kokonaisväestöstä. Romanianlaisten osuus luvusta on lähes 75 prosenttia, minkä lisäksi alueella asuu unkarilaisia, romaneja, ukrainalaisia ja saksalaisia.

TYÖMARKKINAT: vuonna 2015 koko maan työllisyysaste oli 42,33 prosenttia ja alueen työllisyysaste oli 45,88 prosenttia. Työllisistä 28,16 prosenttia työskenteli maataloudessa, 23,04 prosenttia teollisuudessa, 13,02 prosenttia kaupan alalla ja 6,48 prosenttia rakennusalalla.

TALOUS: vuonna 2014 alueen bruttokansantuote/ostovoimastandardi asukasta kohti oli 13 100, mikä on 48 prosenttia EU:n keskiarvosta ja neljäs koko Romaniassa. Kansainvälisen kaupan vienti toimialoittain koneista sekä mekaanisista ja elektronisista laitteista ääni- ja kuvatalementimiin oli 34 prosenttia alueen koko viennistä. Sekalaisten tuotteiden ja kalusteiden, perusmetallien, tekstiilien ja vaatteiden sekä muovi- ja kumituotteiden osuus viennistä oli kuusi prosenttia. Alueellisessa vertailussa alueen vahvuuksia olivat myös rasvat ja öljyt, puu, tekstiilit, jalkineet, elektroniset koneet ja laitteet sekä kalusteet.

KORKEAKOULUTUS, TUTKIMUS JA INNOVOINTI: korkeakoulutettujen osuus alueen väestöstä on vain 3,49 prosenttia. Vuonna 2014 opiskelijoiden määrä (alueen kahdeksassa hyväksytyssä korkeakoulussa) laski 9,26 prosenttia 90 418 opiskelijaan, kun taas koko maassa määrä laski 7,56 prosenttia (2005–2014). Alueella on kuitenkin Romanian toiseksi eniten tutkimus-, kehitys- ja innovointilaitoksia, joiden osuus koko maan tutkimuksen, teknologisen kehittämisen ja innovoinnin kuluista oli yhdeksän prosenttia vuonna 2013.

Innovatiivisten yritysten osuus on laskenut merkittävästi 27 prosentista kaikista yrityksistä vuosina 2004–2010 vain 12 prosenttiin vuonna 2012 jättäen alueen viimeiseksi koko maan vertailussa.

Vuonna 2014 tutkimuksessa, kehityksessä ja innovoinnissa työskenteli 3 485 ihmistä, joista 2 280 oli tutkijoita. Lähes puolet tutkimuksen, kehityksen ja innovoinnin työntekijöistä on naisia (48,6 prosenttia), mikä on enemmän kuin EU:n keskiarvo (35 prosenttia).

Alueella on 26 pk-yritystä 1 000 asukasta kohti, kun koko Romaniassa niitä on 23 ja 28 EU-maassa 44. Tuki-infrastruktura kattaa 15 hyväksyttyä teollisuuspuistoa, joiden 178 yritystä työllistävät 10 000 työntekijää. Alueella on myös teknologiapuisto Liberty Park. Yksityisen aloitteen tavoitteena on helpottaa yritysten välistä yhteistyötä ja viestintää teknisillä aloilla. Tetapolis Park taas perustuu Cluj-Napocan paikallisviranomaisten ja korkeakoulujen väliseen kumppanuuteen. Hanna Instruments puolestaan on yksityinen tiedepuisto, jonka omistaa laboratoriolaitteita ja tutkimusvälineitä valmistava monikansallinen yhtiö. Alueella on myös kolme yrityshautomoa ja neljä suurta logistiikkapuistoa. Alue on tukenut vesivarjoja, ITC:tä, kalustealaa, energiaa, maataloutta ja kosmetiikka-alaa koskevia klusterialoitteita.

MUUT TÄRKEÄ TOIMIALAT: maataloudessa työskentelee 340 000 työntekijää, ja merkittävimpiä maataloustuotteita ovat viljakasvit, juurikkaat, mansikat, sienet sekä hedelmät ja pähkinät. Alueen kalanviljelylaitosten osuus on 25 prosenttia koko Romanian kalatuotteista. Alue on maan neljäs metsätalouden osalta. Matkailu on merkittävä elinkeinoala alueella, joka tarjoaa vierailijoille laajan valikoiman museoita, linnoja, linnoituksia ja uskonnollisia kohteita sekä kaupunkiarkkitehtuuria. Alueella on 14 sertifioitua lomakeskusta, hoitolaitosta ja kylpylää, joten terveysturismi on merkittävä houkutin. Maatilamatkailussa voidaan hyödyntää laajoja suojelualueita Maramureşin, Apusenin ja Rodnein vuoristoalueilla.

ORADEAN LINNOITUS NOSTETTU EUROOPPALAISTEN MATKAILUKOHTEDEN JOUKKOON

Bihorin maakunnassa sijaitsevan Oradean linnoituksen kunnostuksen tavoitteena oli palauttaa merkittävä monumentti – ja sen tuhatvuotinen historia – kansallisen, alueellisen ja kansainvälisen matkailun kartalle. Linnoituksesta on tullut alueen kulttuuriperinnön ja matkailun keskus 36780329 Romanian leuta (noin 7725 158 euron) rahoituksen ansiosta. Rahoituksesta 23 197 387 Romanian leuta (4871 953 euroa) tuli EAKR:ltä. Alueella on nyt paikallisten julkisviranomaisten, paikallisten elinten ja kulttuurilaitosten sekä kansalaisjärjestöjen toimitiloja. Kaikki edellä mainitut ovat hankkeen edunsaajia Oradean asukkaiden ja matkailijoiden lisäksi.

Kunnostushanke on houkuttellut investointeja myös alue- ja paikallistasolta, ja sen myötä on syntynyt uusia työpaikkoja kulttuuriin, matkailuun ja muille läheisille elinkeinoaloille. Hankkeen päättyessä vuonna 2015 oli syntynyt tai säilynyt 119 työpaikkaa, minkä lisäksi kulttuurimatkailuun oli syntynyt 19 työpaikkaa. Vuoteen 2018 mennessä matkailijoiden määrä oli alueella kasvanut 300 prosenttia. Tämä on houkuttellut lisää alueellisia ja paikallisia investointeja, minkä lisäksi kulttuuriin, matkailuun ja muille läheisille elinkeinoaloille on syntynyt uusia työpaikkoja.

TARKOITUKSEEN SOPIVA: HYVINVOINTI- JA KYLPYLÄKESKUS "NYMPHAEA" ORADEAAN

Hyvinvointi ulottui Bihorin maakunnassa sijaitsevaa Oradean kaupunkia laajemmalle alueelle, kun Nymphaea-hanke saatiin päätökseen vuonna 2016. Alueen suurin vesipuisto on houkutteleva kohde paikalliselle yhteisölle, matkailijoille ja yrityksille, minkä lisäksi siitä hyötyvät myös monet muut alat.

Niin adrenaliiniryöppyä kuin rauhallista, rentouttavaa ja parantavaa ilmapiiriä etsivät löytävät paikkansa seitsemän hehtaarin alueelle ulottuvasta Nymphaea-vesipuistosta, jonne on luotu hauska vesimaailma uusinta teknologiaa hyödyntäen. Puistossa on 10 vesiliukumäkeä, 15 uima- ja rentoutusallasta, leikkialueita lapsille, kuusi saunaa, hierontasalonkeja, turkkilainen sauna, urheilupuistoja ja ravintoloita.

Hankkeen budjetti oli 88 342 934 Romanian leuta (18 555 966 euroa), josta 32 343 888 Romanian leuta (6 793 663 euroa) oli EAKR-rahoitusta. Hankkeen myötä Nymphaea-keskuksen kävijämäärä kasvoi 100 prosenttia ja keskuksen syntyi 50 uutta työpaikkaa.

www.aquapark-nymphaea.ro

INNO.RO – UUDENLAISIA YRITYSVERKOSTOJA

Luoteis-Romanian aluekehitysviraston alueellisten investointien ja innovatiivisten rahoitusvälineiden osaston kehittämän internetalustan tavoitteena on luoda verkkoon dynaaminen ekosysteemi, josta jäsenet voivat löytää ja jossa ne voivat luoda kehittämismahdollisuuksia.

Liiketoimintaympäristössä, joka on kypsä ja jossa kilpailu on tiukkaa, tarvitaan digitaalisia viestintäyhteyksiä, joiden kautta tietoa ja resursseja voidaan jakaa nopeasti ja helposti. Ammattilaisten yhteisön muodostaminen internetalustan kautta ja nykyajan teknologioita hyödyntävien työkalujen ja ratkaisujen tarjoaminen on luonnollinen vastaus nykymarkkinoiden tarpeisiin.

Alusta syntyi, koska tehokkaassa ja innovatiivisessa liiketoimintaympäristössä toimivat sidosryhmät, startup-yritykset, tutkijat, paikallisviranomaiset, suuryritykset, pankit ja kehittäjät tarvitsivat verkkoekosysteemiä nopeaan ja tehokkaaseen yhteydenpitoon.

INNO on alueellinen ratkaisu globaaliin haasteeseen: miten voimme valjastaa pääoma- ja henkilöstöresurssien potentiaalin kilpailussa ympäristössä hyödyntämällä uusimpia liiketoimintaratkaisuja? Näin liiketoimintaympäristöstä tulee liiketoimintayhteisö. Dynaamisessa digitaalisessa keskuksessa ja verkkofoorumissa yhdistyvät yritysalamän, talouden, akateemisen maailman ja hallinnon 2000-luvun ratkaisut. Jokainen moduuli tarjoaa erityisiä työkaluja ja ratkaisuja, jotka vastaavat tulevaisuuden markkinoiden tarpeita. Foorumissa on kuusi eri moduulia, laaja valikoima resursseja ja profiilityyppejä, jotka ovat kaikki monien eri alojen käyttäjien käytettävissä. Tarjolla on neuvontaa muun muassa rahoituslähteiden saatavuudesta, sopivien liikekumppanien löytämisestä, rekrytoinnista ja koulutuksesta sekä tehokkaasta teknologian siirrosta ja nopeutetusta innovoinnista.

Foorumin rinnalle olemme kehittäneet INNO-mobiilisovelluksen (saatavilla App Storesta ja Google Playstä), jonka kautta välitämme käyttäjille uutisia INNO.RO-hankkeen kattamilta aloilta sekä ilmoituksia foorumista. Sovellusta kehitetään edelleen, ja tulevissa versioissa käyttäjät voivat hallinnoida kaikkia foorumin toimintoja.

Nykyinen malli on vasta ensimmäinen askel tarpeellisen verkkoekosysteemin kehittämisessä. Otamme mielellämme vastaan käyttäjien suosituksia ja parannusehdotuksia. Kehotamme kaikkia luomaan käyttäjätilin, käyttämään foorumia ja antamaan meille palautetta!

www.inno.ro

POLKUPYÖRIEN VUOKRAUSASEMAT VALTAAVAT TIET CLUJISSA

Clujin maakunnan Cluj-Napocan kaupunki ja Floreştin ja Apahidan kunnat yhdistivät voimansa kehittääkseen kattavan 52 kilometrin polku- ja tieverkoston. Hankkeen tueksi järjestettiin kampanja, jolla edistettiin pyöräilyä koko metropolialueella.

Hankkeen kokonaisbudjetti on 14 422 085 Romanian leuta (3 031 224 euroa) mukaan lukien 8926 309 Romanian leuta (1 876 114 euroa) EAKR-rahoitusta. Varoilla rakennettiin 10,81 kilometriä uusia pyöräteitä ja 50 polkupyörien vuokrausasmaa. Hankkeen tiimi tuotti ja jakoi myös 30 000 esitettä ja yhden mainoselokuvan.

Aloitteen edunsaajia ovat muun muassa metropolialueen asukkaat, pyöräily-yhteisö, opiskelijat ja väliaikaismajoituksessa asuvat ryhmät sekä elinkeinoelämä. Vuokrausjärjestelmään on rekisteröity pelkästään yhdessä vuodessa 6 000 käyttäjää.

www.primariaclujnapoca.ro; www.clujbike.eu

KESKUSPUISTO TUO VEHREYTTÄ BAIAMAREN KAUPUNKIYMPÄRISTÖÖN

Maramureşin maakunnan Baia Maren kunnan ja naapurikuntien asukkaat ovat olleet alueen uuden keskuspuiston merkittävimmät edunsaajat. Vapaa-ajan virkistysalue rakennettiin käyttämällä uudelleen, kunnostamalla ja parantamalla olemassa olevaa aluetta. EAKR tuki hanketta 10 114 404 Romanian leulla (2 124 795 eurolla) hankkeen kokonaisbudjetin ollessa 15 921 814 Romanian leuta (3 344 795 euroa). Hankkeesta hyötyivät sekä paikallisyhteisöt että alueella vierailevat.

Puiston ja kaktusnäyttelykeskuksen rakennushankkeeseen sisältyi puiden, pensaiden ja taimien istutusta, neljän esiintymislavan, kolmen pergolan ja lasten leikkikentän sekä polkujen ja kastelujärjestelmän rakentaminen. Tavoitteena oli tarjota asukkaille enemmän viheralueita. Uudet tilat ovat erityisen houkuttelevia aloitteleville taiteilijoille, jotka voivat esitellä töitään kolmella alueella, sekä koululaisille, jotka voivat osallistua puiston kasvitieteen ja ekologian opetusaktiviteetteihin.

www.baiamare.ro

ORADEAN YLEISEN PUUTARHAN RAKENTAMINEN PIAȚA UNIRIIN

Piața Unirii eli Unionin aukio on Oradean kunnassa sijaitseva symbolinen alue, jolla sijaitsee monia vaikuttavia maamerkkejä. Hankkeen aikana muutettiin aukion ilmettä asukkaiden, vierailijoiden ja matkailijoiden sekä aukiolla toimivien laitosten ja yritysten eduksi.

Vuonna 2015 toteutetun laajan kunnostushankkeen myötä aukiosta on tullut kaupungin historia- ja kulttuurikeskus, jonka historialliset monumentit ja palatsit ja modernit ravintolat ja kahvilat houkuttelevat kymmeniätuhansia matkailijoita. EAKR rahoitti hanketta 14 378 829 Romanian leulla (3 022 028 eurolla) hankkeen kokonaisbudjetin ollessa 24 084 363 Romanian leuta (5 061 517 euroa). Rahoituksen turvin luotiin 11 uutta pysyvää työpaikkaa ja tehtiin keskeisellä paikalla sijaitsevasta aukiosta houkuttelevampi kulttuuritapahtumille ja liiketoiminnalle.

www.oradea.ro

Aransaaret (Irlanti)

Cres-Lošinjin saari (Kroatia)

Sifnoksen saari (Kreikka)

Culatran saari (Portugali)

Salinan saari (Italia)

La Palman saari (Espanja)

Koheesiopolitiikka tukee puhdasta energiaa EU:n saaristoalueilla

Noin 15 miljoonaa eurooppalaista asuu saaristoalueilla, joista voi tulla puhtaan energiakäänteen edelläkävijöitä niiden ottaessa käyttöön uutta teknologiaa ja soveltaessa innovatiivisia ratkaisuja. EU tukee tätä tarjoamalla uusia kasvumahdollisuuksia ja työpaikkoja.

CLEAN ENERGY
FOR EU ISLANDS

Euroopan komissio on ryhtynyt toimiin Euroopan saariryhteisöjen puhtaan energiapotentiaalin kehittämiseksi ja tukemiseksi.

Pariisin sopimuksessa todetaan, että saaret ovat erityisen alttiita ilmastonmuutokselle ja riippuvaisia fossiilisista polttoaineista ja tuontienergiasta. EU:n alueella on yli 2 200 asutettua saarta. Vaikka niillä on käytössään uusiutuvia energianlähteitä, kuten tuuli-, aurinko- ja aaltoenergiaa, monet saaret ovat riippuvaisia kalliista fossiilisista tuontipolttoaineista.

Monilla Euroopan saarista on erilliset järjestelmät ja pienet markkinat. Saaristoalueilla asuu kuitenkin noin 15 miljoonaa eurooppalaista, ja saarista voi tulla puhtaan energiakäänteen edelläkävijöitä niiden ottaessa käyttöön uutta teknologiaa ja soveltaessa innovatiivisia ratkaisuja.

Saaret ja saaristoalueet ovat itse asiassa energiapolitiikan osalta hyvin erityisessä asemassa juuri niiden eristyneisyyden vuoksi. Ne pystyvät siten myös kokeilemaan ja esittelemään uusia ratkaisuja.

”Saarista voi tulla puhtaan energiakäänteen edelläkävijöitä niiden ottaessa käyttöön uutta teknologiaa ja soveltaessa innovatiivisia ratkaisuja.”

Esimerkin näyttäminen

Energiaunionistrategian alainen ”Puhdasta energiaa EU:n saarille” -aloite tarjoaa pitkän aikavälin puitteet, jotka auttavat saaria tuottamaan itse kestäväää energiaa alhaisemmilla kustannuksilla. Tämän tuloksena:

- › **energiakustannukset laskevat**, kun uusiutuvan energian tuotanto kasvaa ja kun energian talteenottojärjestelmiä ja kysyntäohjauksisia järjestelmiä rakennetaan uusinta teknologiaa hyödyntäen
- › **saarten energiavarmuus paranee**, kun saaret ovat vähemmän riippuvaisia tuonnista
- › **ilmanlaatu paranee**, kasvihuonekaasupäästöt alenevat ja vaikutukset saarten luonnonympäristöön pienenevät sekä
- › **uusia työpaikkoja syntyy** ja liiketoimintamahdollisuudet lisääntyvät, mikä edistää saarten taloudellista omavaraisuutta.

”Puhdasta energiaa EU:n saarille” -aloite käynnistettiin touku-kuussa 2017 Maltalla, missä Euroopan komissio ja 14 EU:n jäsenvaltiota¹ allekirjoittivat poliittisen julkilausuman. Myös muut jäsenvaltiot on kutsuttu aloitteeseen.

Vuonna 2018 perustettiin aloitteen sihteeristö, joka auttaa saaria puhtaan energiakäänteen käynnistämässä ja edistämässä. Tämä tapahtuu osallistamalla sidosryhmät, tukemalla energiakäänteen valmistelua ja valmiuksien kehittämistä, tarjoamalla teknistä tukea hankkeiden ja rahoitussuunnitelmien laatimiseen sekä tarjoamalla verkostoitumis- ja yhteisöllisyysmahdollisuuksia.

Helmikuun 2019 hanke-ehdotuspyynnön jälkeen aloitteeseen valittiin 26 pilottihanketta, jotka saavat tukea puhtaan energiakääntesuunnitelman valmisteluun. Ensimmäisessä vaiheessa kuusi saarta – **Aransaaret** (Irlanti), **Cres-Lošinj** (Kroatia), **Sífnos** (Kreikka), **Culatra** (Portugali), **Salina** (Italia) ja **La Palma** (Espanja) – laativat ja julkaisevat suunnitelmansa kesään 2019 mennessä. Muut 20 Irlannissa, Kreikassa, Espanjassa, Ranskassa, Kroatiassa, Italiassa, Portugalissa, Suomessa, Ruotsissa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevaa saarta laativat ja julkaisevat suunnitelmansa kesään 2020 mennessä.

26 saaren valinnassa otettiin huomioon saarten mahdollisuudet toteuttaa korkealaatuinen energiakäänteprosessi sihteeristön tuella. Jotta saaret toimisivat tulevina vuosina kannustavana esimerkkinä mahdollisimman monelle eurooppalaiselle saarelle, valinnassa kiinnitettiin erityistä huomiota maantieteelliseen kattavuuteen ja siihen, että saaret edustavat mahdollisimman laajasti erilaisia olosuhteita.

EU-rahoitusta puhtaan energian investointeihin muun muassa saarille on saatavilla esimerkiksi koheesiopolitiikasta, Horisontti 2020 -ohjelmasta, LIFE-ohjelmasta, Euroopan strategisten investointien rahastosta sekä Verkkojen Eurooppa -välineestä.

1) Viro, Kreikka, Espanja, Saksa, Tanska, Ranska, Kroatia, Irlanti, Italia, Kypros, Malta, Portugali, Ruotsi, Suomi

UUSIUTUVAT ENERGIAT LÄMMITTÄVÄT KREIKAN AGIOS EFSTRATIOSISSA (AI STRATISSA)

Euroopan aluekehitysrahaston yhteisrahoittaman Ai Stratisin "Vihreä saari" -hankkeen tavoitteena on, että vähintään 85 prosenttia saaren kuluttamasta energiasta tuotetaan tuuli- ja aurinkosähköjärjestelmillä. Monien kaukana manner-Kreikasta sijaitsevien saarten tavoin Ai Stratisin saartakaan ei ole liitetty maan sähkönsiirtoverkkoon. Tähän mennessä se on turvautunut julkisen energiayhtiön dieselgeneraattoreihin. Saarelle asennetaan sekä tuuli- että aurinkosähköjärjestelmät.

Suuri tuuli- ja aurinkosähköpuisto tuottaa sähköä.

Ylijäämäenergia muunnetaan lämpöenergiaksi, joka varastoidaan säiliöihin. Saarelle rakennetaan uusi lämpöverkko, joka tarjoaa lämmitystä saaren rakennuksille ja kotitalouksille. Vuonna 2017 alkaneen hankkeen kokonaistalousarvio on 8,5 miljoonaa euroa. Hanke (ja koekäyttö) on tarkoitus saada päätökseen vuonna 2022. Tähän mennessä on saatu päätökseen lainsäädäntö, jolla hanke on nimetty pilottihankkeeksi. Lisäksi on tehty hybridiasema- ja kaukolämpötutkimukset sekä pidetty olennaisten sidosryhmien kuulemiset yhteenliittämisestä, hallinnasta ja hinnoittelusta.

Räätälöityä tukea koheesiopolitiikasta

Puhdasta energiaa EU:n saarille -aloite sopii erittäin hyvin koheesiopolitiikan yleisiin tavoitteisiin EU:n taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta. Koheesiopolitiikka tukee merkittävästi energiaunionia kentällä, muun muassa EU:n saarilla.

Tukeen sisältyy investointeja energiategokkuuteen, uusiutuvaan energiaan, älykkääseen energiainfrastruktuuriin ja liikennealan irtautumiseen hiilestä sekä vähähiiliseen tutkimukseen ja innovointiin. Investoinneilla tuetaan energiaunionin tavoitteita sekä autetaan jäsenvaltioita saavuttamaan EU:n ilmasto- ja energiatavoitteet. Lisäksi investoinnit edistävät aluekehitystä, kilpailukykyä, kasvua ja työpaikkojen

syntymistä sekä auttavat torjumaan energiaköyhyyttä ja parantavat energiaturvallisuutta. Kaikki edellä mainitut ovat merkittäviä etuja myös saarille.

Koheesiopolitiikka tarjoaa luonteensa mukaisesti rakenteellista ja pitkän aikavälin tukea haasteisiin, joita eri alueet – saaret mukaan lukien – kohtaavat. Ohjelmat mahdollistavat räätälöidyn lähestymistavan, joka kehitetään kentällä yhteistyössä avainkumppanien kanssa. Ohjelmia voidaan myös sopeuttaa muuttuviin olosuhteisiin.

Toinen elementti, joka voi olla erityisen merkittävä monien saarten kannalta, on koheesiopolitiikan erityinen huomio aluekohtaiseen innovointiin, joka perustuu älykkäisiin erikoistumisstrategioihin. Koheesiopolitiikka on siten tärkein

EU-politiikka, joka tukee aktiivisesti alueellista yhteenkuuluvuutta ja investoi pitkällä aikavälillä maantieteellisiä erityispiirteitä omaaviin alueisiin.

Myös EU:n makroaluestrategiat, jotka kattavat Alppien, Itämeren, Tonavan sekä Adrianmeren ja Joonianmeren alueet, ja Euroopan alueellinen yhteistyö – Interreg – ovat tärkeässä asemassa energia-asioiden edistämiseksi ja tukemisessa sekä muun muassa osaamisen ja kokemusten vaihtamisessa saarten välillä.

Onnistuminen riippuu siitä, miten saaret onnistuvat toteuttamaan korkealaatuisia energiahankkeita kentällä. Näin kansalaisille ja yrityksille voidaan taata konkreettisia parannuksia, minkä lisäksi EU:n saarten hiilestä irtautuminen nopeutuu. Tässä ”Puhdasta energiaa EU:n saarille” -aloitteen alaisuudessa tehtävä työ on erityisen hyödyllistä. Puhtaiden energiakäännesuunnitelmien laatiminen, valmiuksien kehittäminen sekä tekninen tuki aloitteeseen osallistuville saarille ja kokemusten ja ideoiden vaihto ovat toimia, joilla aloitteesta voi

KOHTI PUHTAAMPAA LIKENNETÄ GOTLANNISSA

Euroopan aluekehitysrahaston yhteisrahoittaman ”Kestävä liikenne” -hankkeen tavoitteena on parantaa energiatehokkuutta ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä Gotlannin saarella. Hankkeessa keskitytään erityisesti kansalliseen tavoitteeseen, joka on pienentää Ruotsin liikennealan ilmastovaiikutuksia 70 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Hankkeessa pyritään tavoittamaan pk-yrityksiä, jotka työskentelevät suoraan maantiekuljetuksessa tai käyttävät koneita teollisuus- tai rakennustarkoituksessa. Tavoitteena on auttaa yrityksiä parantamaan työnsä energiatehokkuutta järjestämällä luentoja ja työpajoja sekä tarjoamalla neuvontaa energiatehokkuusasioissa. Hankkeen toisessa lohossa keskitytään julkisen liikenteen käyttöön sekä intermodaalisten liikennetarkaisujen parantamiseen. Vuosina 2018–2021 toteutettavan hankkeen kokonaistalousarvio on 1 miljoonaa euroa. ”Kestävä liikenne” -hankkeen pidemmän aikavälin tavoitteena on auttaa vähentämään liikenteen ilmastovaikutusta saarella parantamalla energiatehokkuutta ja käyttämällä enemmän uusiutuvaa energiaa.

<https://klimatsynk.se/projektportfoljer/hallbara-transporter/hallbara-transporter.html>

SISILIA JA MALTA TEKEVÄT YHTEISTYÖTÄ UUSIUTUVAN ENERGIAN KÄYTÖN LISÄÄMISEKSI

Euroopan aluekehitysrahaston yhteisrahoittamassa ”Uusiutuvan energian mahdollisuudet saarilla” -hankkeessa määriteltiin yhteisiä strategioita Sisilian ja Maltan lähentämiseksi EU:n keskiarvoa uusiutuvan energian käytössä sekä teknologian ja hyvien käytäntöjen siirtymisen edistämiseksi. Energiastrategioita on alettu vertailla ja arvioida ympäristön kannalta sekä sosioekonomisesta näkökulmasta. Lisäksi uusiutuvien energioiden käytön laajentamiseksi on laadittu toimintasuunnitelma, jonka täytäntöönpano on aloitettu.

Hankkeessa laadittiin uusiutuvien energianlähteiden käytön ympäristöä ja sosioekonomisia näkökohtia koskeva tietopankki sekä uusiutuvan energian kartasto asennuspaikoista ja hyvistä käytännöistä Maltan alueella sekä Sisilian Agrigenton ja

Ragusan provinssissa. Hyviä käytäntöjä päästiin vaihtamaan ja jakamaan kahdella uusiutuvan energian kierroksella, joiden aikana korkeakouluopiskelijoille ja tutkimusalan työntekijöille esiteltiin tärkeimpiä uusiutuvan energian suunnitelmia. Uusiutuvan energian täytäntöönpanostrategioista keskusteltiin myös energiafoorumissa, täysistunnon aikana järjestetyssä työpajassa sekä neljässä sidosryhmäkeskustelussa yrittäjien, insinöörien, poliitikkojen ja kansalaisten kanssa. Lopuksi jokaiselle alueelle perustettiin uusiutuvan energian verkosto, joka yhdistää rajat ylittävät kumppanit ja tiedottaa uusiutuvasta energiasta. Hanke toteutettiin vuosina 2011–2012 kokonaistalousarvion ollessa 0,6 miljoonaa euroa.

<https://bit.ly/2TLqZ76>

tulla tehokas keino tuottaa korkealaatuisia hankkeita, jotka voivat hakea koheesio politiikan yhteisrahoitusta.

Yksi edellä mainituista pilottialueista on esimerkiksi Espanjassa sijaitseva **Menorcan** saari, joka on parhaillaan sihteeristön tuella parantamassa ja päivittämässä hiilestä irtautumisen strategiaansa vuodelle 2030. Hiilestä irtautumisen strategia on

hyvällä mallilla. Tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä 85 prosenttia sähköstä tuotetaan uusiutuvista energianlähteistä, fossiilisten polttoaineiden käyttöä vähennetään merkittävästi ja liikennettä ja rakennuksia sähköistetään. Kattavilla toimilla varmistetaan, että energiajärjestelmät sovitetaan uusiutuvan energian osuuden kasvattamiseen, muun muassa akkujen tehokkuuden osalta. Strategian kautta tavoitellaan myös muita etuja, kuten parempaa toimitusturvallisuutta, laajempaa sosiaalista osallisuutta, etuja saaren taloudelle ja työllisyydelle sekä ympäristön kestävyuden parantamista ja integrointia saaren maisemaan ja perintöön, sillä onhan Menorca Unescon biosfäärialue.

Komissio tarjoaa toimille myös suoraa tukea edistämällä keskustelua strategian edistämisen keinoista, maksimimallalla saatavilla olevan EU-rahoituksen, mukaan lukien Euroopan aluekehitysrahaston, käytön sekä hyödyntämällä yksityisiä investointeja. Komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto ja energiapääosaston edustajat vierailivat saarella tammikuussa 2019 työn tukemiseksi, ja yhteistyö jatkuu tulevaisuudessakin.

Koheesiopolitiikka on yksi syrjäisimpien alueiden energiakäänteen tärkeimmistä rahoituslähteistä. Komissio on sitoutunut – lokakuussa 2017 annetussa tiedonannossa syrjäisimpiä alueita koskevasta strategiasta – juurruttamaan ”Puhdasta energiaa EU:n saarille” -aloitteen aikana alueilla kehitetyt hyvät käytännöt osaksi valtavirtaa EU:ssa ja kansainvälisesti, minkä myötä saaret ovat aloitteessa näkyvässä osassa.

Esimerkiksi **Kanariansaarilla** järjestettiin toinen ”Puhdasta energiaa EU:n saarille” -foorumi alueen ollessa syrjäisimpien alueiden puheenjohtajakokouksen puheenjohtaja. Kokouksessa kaikki syrjäisimmät alueet saivat esitellä hyviä energia-alan käytäntöjään. Toinen esimerkki on Réunion, joka on kokeillut yhdessä komission edustajien ja Ranskan keskushallinnon kanssa tiedonannossa ehdotettua uutta hallintotyökalua, jolla nopeutetaan energiakäännettä.

Energiakäänteeseen investoiminen

Komission ehdotuksessa koheesiopolitiikan seuraavasta rahoituskaudesta 2021–2027 korostetaan painopisteitä, jotka auttavat Eurooppaa pysymään kilpailukykyisenä ja sopeutumaan globalisaatioon ja teknologiamuutokseen sekä vastaamaan puhtaaseen energiakäänteeseen liittyviin haasteisiin.

Puhtaan ja oikeudenmukaisen energiakäänteen edistäminen ja käynnistäminen edellyttää ehdottomasti merkittävien summien kohdentamista toimintapoliittiseen tavoitteeseen, joka koskee vihreämpää ja vähähiilisempää Eurooppaa. Lisäksi

tarvitaan investointeja energiatehokkuuteen, uusiutuvaan energiaan ja älykkäisiin energijärjestelmiin, verkkoihin ja varastoihin paikallistasolla.

Ehdotuksessa tarjotaan myös merkittävää tukea rakenteelliseen muutokseen, kuten puhtaaseen energiakäänteeseen, liittyviin laajempiin haasteisiin vastaamiseen. Tähän sisältyy talouden monipuolistamisen tukeminen – esimerkiksi tuemalla pk-yrityksiä, yrityshautomoja, innovointia ja teollisuuden ja tutkijoiden välistä yhteistyötä, valmiuksien ja osaamisen kehittämistä sekä kestäväää liikennettä ja sosiaalista osallisuutta.

Kaikilla näillä tavoilla koheesiopolitiikka auttaa jäsenvaltioita ja alueita, saaret mukaan lukien, ennakoimaan ja hallinnoimaan puhtaan energiakäänteen rakenteellisten muutosten seurauksia sekä muita nykyisiä haasteita kohdennetummalla ja räätälöidyllä tavalla. Paikalliset olosuhteet vaihtelevat, eikä yksi ratkaisu useinkaan sovi kaikille alueille. Tuen on oltava aluekohtaista, ja ratkaisut on integroitava paikallisiin tarpeisiin. Koheesiopolitiikalla voidaan tukea ja edistää erikoistumista sekä parantaa EU:n alueiden arvoketjua alueiden älykkäiden erikoistumisstrategioiden pohjalta.

Koheesiopolitiikan seuraavan rahoituskauden ohjelmat ovat valmisteilla, ja EU-ohjausjakson vuoden 2019 maarahteissa sekä niiden liitteessä koheesiopolitiikan investointialoista ohjelmakaudella 2021–2027 painotetaan puhtaan energian merkitystä saarille.

Kaikkia EU:n alueen saaria kehotetaan tutustumaan koheesiopolitiikan nykyisen ja tulevan ohjelmakauden tarjoamiin mahdollisuuksiin tuen saamiseksi hiilestä irtautumiseen. ■

LUE LISÄÄ

<https://europa.eu/!Cq49rt>

<https://euislands.eu/clean-energy-islands-start>

EU-kriittisyyden maantiede

Uusi Euroopan parlamentti valitaan 23.–26. toukokuuta, mutta EU:ssa ollaan huolissaan tyytymättömyyden kasvusta. *Panorama*-lehden EU:n vastaista äänestämistä käsittelevän sarjan ensimmäisessä artikkelissa kerrotaan, miksi kansalaisten luottamus EU:hun ja EU-maiden hallituksiin horjuu.

Viimeisen vuosikymmenen aikana EU-kriittisten puolueiden kannatus on kaksinkertaistunut eri puolilla Euroopan unionia. Chapel Hillin asiantuntijatutkimuksen¹ mukaan EU:n integraatiota vastustavien tai voimakkaasti vastustavien puolueiden kannatus on 28 EU-maan kansallisissa vaaleissa noussut 9 prosentista vuonna 2008 18 prosenttiin vuonna 2018.

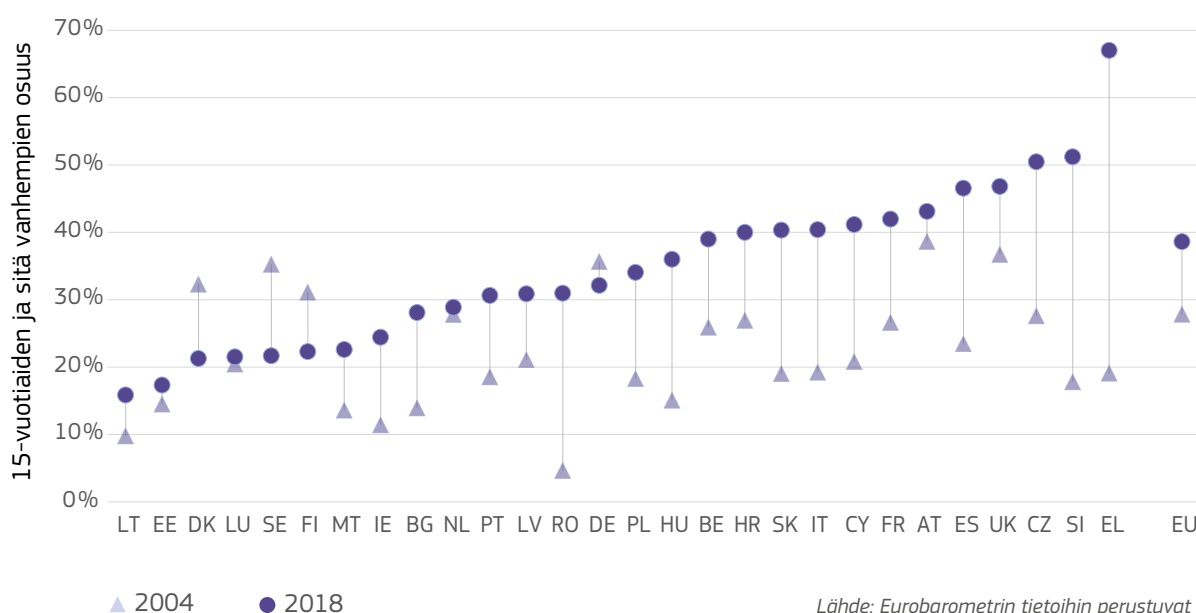
Kyse ei ole muutoksista muutamassa suuressa jäsenvaltiossa, vaan EU:n vastaisten puolueiden kannatus on kasvanut puolessa jäsenvaltioista vuodesta 2008. Kymmenessä jäsenvaltiossa kannatus on kasvanut yli kymmenen prosenttiyksikköä. Kannatuksen nopea kasvu vaikuttaa myös toukokuussa 2019 pidettäviin EU-vaaleihin.

EU:n vastaisten puolueiden nousun taustalla on EU:hun kohdistuvan tyytymättömyyden kasvu. EU:hun tyytymättömien kansalaisten osuus kasvoi 29 prosentista vuonna 2008 niinkin korkealle kuin 47 prosenttiin vuonna 2013. Se kuitenkin laski hieman vuonna 2018, jolloin osuus oli 39 prosenttia. EU:hun tyytymättömien määrä on viime vuosikymmenen aikana kasvanut 21 EU-maassa 28 maasta. 12 jäsenvaltiossa kasvu on ollut yli kymmenen prosenttiyksikköä, kun taas kolmessa jäsenvaltiossa – Tšekissä, Kreikassa ja Sloveniassa – suurin osa väestöstä ei luottanut EU:hun vuonna 2018.

Luottamuksen puute EU-maissa

Luottamuksen puute ei koske vain EU:ta. Kansalaiset eivät tunnu luottavan omien maidensaakaan hallituksiin. Enemmistö kansalaisista ei luota oman maansa hallitukseen 12 jäsenvaltiossa. Tyytymättömyys oman maan hallitukseen on suurempi kuin tyytymättömyys koko EU:hun käytännössä kaikissa jäsenvaltioissa. Tyytymättömyyttä oman maan hallitukseen käytetään kuitenkin harvoin perusteena maan jakautumiselle, mutta monet puolueet pyrkivät hyödyntämään tyytymättömyyttä EU:hun unionin roolin murtamisessa tai jopa unionista eroamisessa.

EU:hun luottamattomien kansalaisten osuus, 2004–2018

Lähde: Eurobarometrin tietoihin perustuvat omat laskelmat

1) <https://www.chesdata.eu/>

Jotta voitaisiin ymmärtää, miksi kansalaiset äänestävät EU:n integraatiota vastustavia puolueita, tutkimuksessa kerättiin tietoa viimeisimmistä kansallisista vaaleista yli 63 000 vaalipiiristä EU:n 28 jäsenvaltiosta. Tutkimuksessa tarkasteltiin populismista Euroopassa ja Yhdysvalloissa tehtyjen tutkimusten valossa, pätevätkö samat tekijät myös EU:n vastaiseen äänestämiseen.

Populismista tehdyissä tutkimuksissa korostuvat lukuisat yksilölliset ominaisuudet. Populisteja äänestävät useimmiten vanhemmat, työväestöön kuuluvat miesäänestäjät sekä alhaisemmin koulutetut, jotka yrittävät selviytyä modernin talouden haasteista. Tutkimukset osoittavat, että populisteja äänestään enemmän pienemmissä kaupungeissa ja maaseutualueilla sekä heikosti pärjävillä alueilla.

Vaikka populismin ja EU:n vastaisuuden välillä onkin vahva yhteys, ne ovat kuitenkin erillisiä ilmiöitä. Chapel Hillin asian-
tuntijatutkimuksessa tarkasteltiin, mitkä puolueet käyttävät voimakkaasti eliittiä ja hallintoa vastustavaa retoriikkaa, joka on populismin ominaispiirre. Kyseistä retoriikkaa käyttävät puolueet eivät välttämättä aina vastusta EU:n integraatiota. Esimerkiksi Podemos Espanjassa sai korkeat pisteet eliitin vastaisen retoriikan käytöstä, mutta se suhtautuu EU:n integraatioon melko myönteisesti. Sen sijaan EU:n integraatioon melko kielteisesti suhtautuvat puolueet, kuten Yhdistyneen kuningaskunnan konservatiivit ja Alankomaiden Christen Unie, eivät käytä eliitin vastaista retoriikkaa.

Monet populismin kannatusta edistävät tekijät lisäävät myös EU:n vastaista äänestämistä. Alueilla, joiden talouskehitys on ollut pitkään heikkoa, työllisyysaste on matala, korkeakoulutettujen osuus pieni, väestötiheys alhainen ja yli 65-vuotiaiden osuus suuri, äänestetään enemmän EU:ta vastustavia tai voimakkaasti vastustavia puolueita.

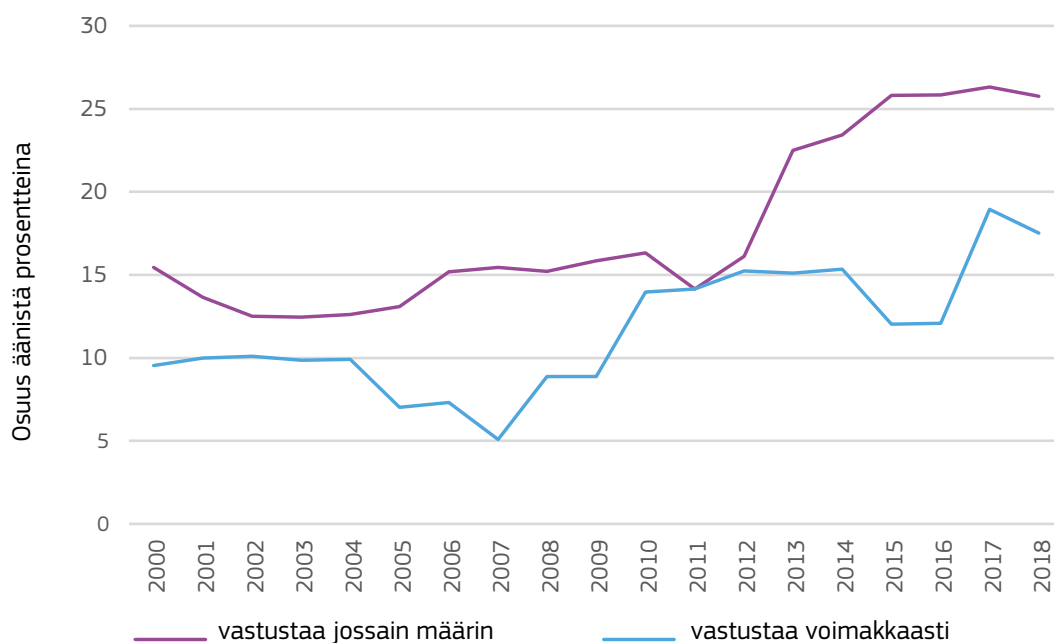
Huoli tulevaisuudesta

Yllättävintä oli talouskehityksen tason vaikutus: alueilla, joiden BKT asukasta kohti on korkeampi, äänestetään enemmän EU:n vastaisia puolueita. Alueilla, joilla tulotaso on matalampi, äänestetään enemmän populisteja, joten olisi ollut odotettavaa, että matalan asukaskohtaisen BKT:n alueilla olisi esiintynyt enemmän EU:n vastaista äänestämistä. EU:ta vastaan eivät kuitenkaan äänestä köyhimmät alueet, vaan alueet, joilla meni aikaisemmin paremmin mutta jotka ovat nyt jääneet jälkeen maan muista alueista. Näillä alueilla voi olla puutetta osaamisesta ja teollisuudenaloista, jotka voisivat hyötyä innovointiin ja teknologiaan keskittyvästä taloudesta. Tämän tuloksena näiden yhteisöjen asukkaat ovat huolissaan alueensa tulevaisuudesta.

Tätä tukee se, että EU:n vastainen äänestäminen on yleisempää alueilla, joilla teollisuuden työpaikat vähenevät. Suhteellisen korkea asukaskohtainen BKT yhdessä talouskasvun pitkään jatku-

EU:n integraatiota vastustavien puolueiden osuus äänistä EU:n 28 jäsenvaltiossa, 2000–2018

Lähde: CHES-tutkimuksen tietoihin ja kansallisiin tietoihin perustuvat omat laskelmat

neen hidastumisen kanssa voi luoda hedelmällisen kasvualustan tyytymättömyydelle ja vastustukselle. Jotkin populistipuolueet ovat keskittyneet erityisesti entisiin teollisuusalueisiin, mistä ne odottavat saavansa enemmän ääniä.

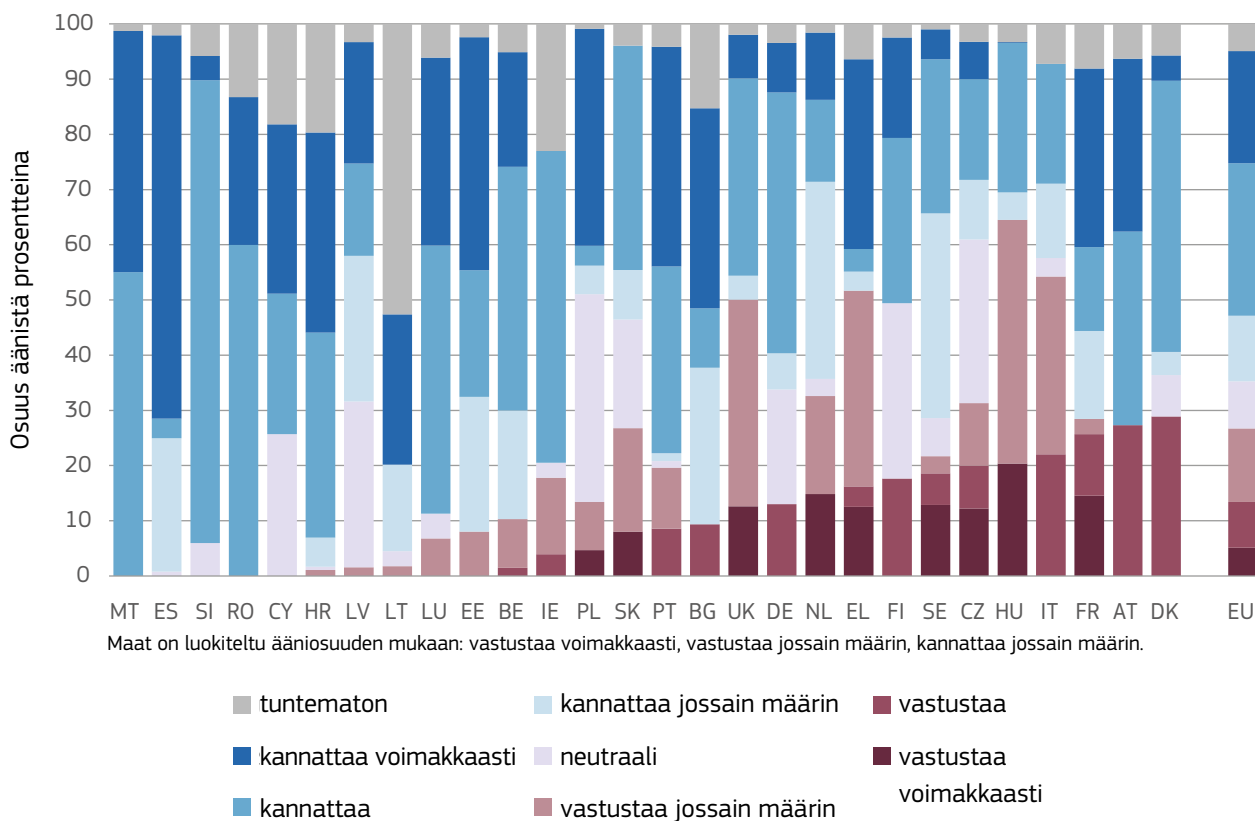
Toinen yllättävä asia oli, että väestömäärän ja työllisyyden lasku vähensivät EU:n vastaista äänestämistä eivätkä suinkaan lisänneet sitä. Lisäksi nettomaahanmuutto vaikutti EU:n vastaiseen äänestämiseen vähän tai ei lainkaan.

Panorama-lehden tulevissa numeroissa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin köyhyyden, väestörakenteen, muuttoliikkeen ja EU-politiikkojen vaikutuksia EU:n vastaiseen äänestämiseen. ■

Lisätietoja tyytymättömyyden maantieteellisestä jakautumisesta EU:n alueella löytyy artikkelista ja interaktiivisista kartoista osoitteesta:

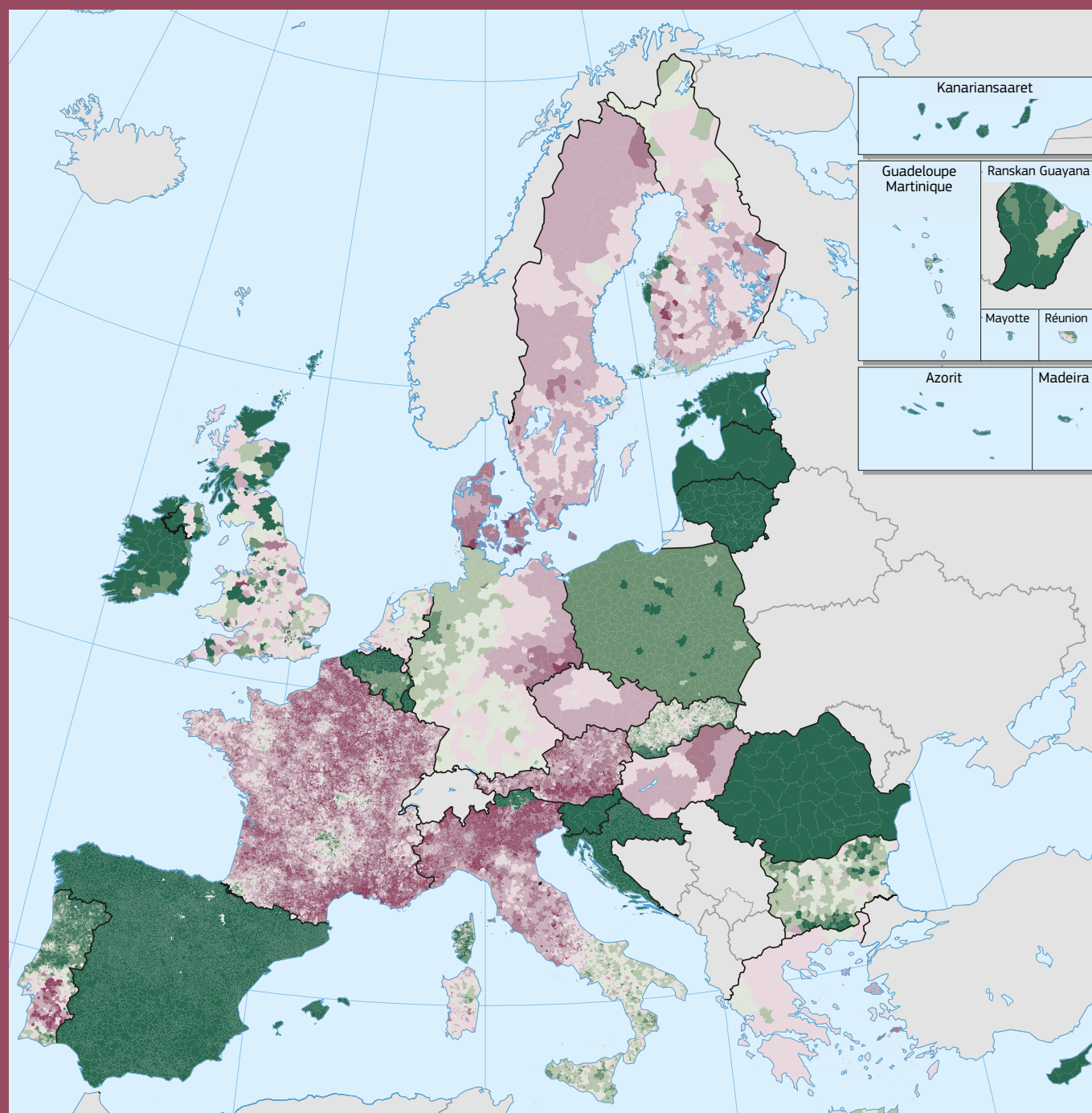
https://ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/elections/EUdiscontent.html

Äänimäärä suhteessa puolueen kantaan EU:n integraatiosta, 2013–2018

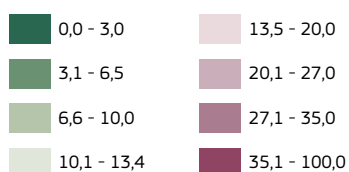
Lähde: CHES-tutkimuksen tietoihin ja kansallisiin tietoihin perustuvat omat laskelmat

EU:n integraatiota vastustavien tai voimakkaasti vastustavien puolueiden osuus äänistä (2013–2018)

0 500 km

% hyväksytyistä äänistä

Lähteet: Kansalliset viranomaiset, CLEA, Chapel Hillin asiantuntijatutkimukset 2014 ja 2017,

Eurogeographics, aluepolitiikan pääosasto

2018: IT

2017: BG, CZ, DE, FR, MT, NL, AT

2016: IE, ES, HR, CY, LT, RO, SK

2015: DK, EE, EL, PL, PT, FI, UK

2014: BE, LV, HU, SI, SE

2013: LU

EU-28 keskimäärin = 13,4%

© EuroGeographics Association hallinnollisille rajoille

YOUTH4REGIONS-MEDIAOHJELMA

Youth4Regions-mediaohjelma tukee aluepolitiikkaan erikoistuneen uuden toimittajasukupolven kehittämistä. Se kannustaa eurooppalaisia nuoria kertomaan EU-rahoitteisista hankkeista.

Esittelemme seuraavassa nuorten toimittajien YOUTH4REGIONS-blogikilpailun kaksi voittajatekstiä.

Flanderissa huolehditaan nuorista pakolaisista

Paula opiskelee journalismia Valladolidissa Espanjassa. Häntä kiinnostavat yhteiskunnalliset

asiat, ja hän haluaisi erikoistua kansainväliseen journalismiin. Hän on kiinnostunut myös kulttuurista ja kirjoittaa kirja-arvioita blogiinsa (lavozaticedida.com).

Belgian Antwerpenissä toteutetussa CURANT-hankkeessa edistetään 17–22-vuotiaiden nuorten pakolaisten kotoutumista saattamalla nämä asumaan samanikäisten paikallisten nuorten kanssa. Antwerpenissä asuvat nuoret ovat tottuneet jakamaan aamiaispöydän kämppäkavereiden kanssa, vaikkakin harvemmin kämppäkaverina on yksi monista Belgiaan vuosittain saapuvista pakolaisista.

EU:n CURANT-hankkeessa luotiin 66 kumppanuutta paikallisten asukkaiden ja omasta kotimaastaan paenneiden välillä. Tällä kertaa kyse oli 17–22-vuotiaista nuorista. Pakolaiset ja heidän kämppäkaverinsa saivat kukin joka kuukausi 250 euron tukisumman, ja he asuivat joko kahden hengen asunnoissa tai 16 hengen omakotitaloissa. Tähän mennessä CURANT-hanke on auttanut 66 pakolaista parantamaan elinolojaan. Hankkeen loppuun (vuoteen 2020) mennessä tarkoituksena on auttaa yhteensä vähintään 75 pakolaista.

Tavoitteena ei ole vain tarjota katto pään päälle. Paikallisten ja pakolaisten välinen kanssakäyminen perustuu kotouttamiseen, jota edistetään jokaisen pakolaisen olosuhteisiin räätälöidyillä

» Paikallisten ja pakolaisten välinen kanssakäyminen perustuu kotouttamiseen, jota edistetään jokaisen pakolaisen olosuhteisiin räätälöidyillä kursseilla ja koulutuksella. »

378 ilman huoltajaa saapunutta 17–22-vuotiasta nuorta sai etuuksia. Luku on korkea, koska tähän pieneen kaupunkiin saapuu kolmannes Flanderiin saapuvista pakolaisista.

CURANT-hanke ei olisi mahdollinen ilman Antwerpenin asuntojen myöntämisestä vastaavan sosiaalihuollon koordinoitua. Lisäksi mukana on Antwerpenin yliopiston muuttoliikkeen ja kulttuurien välisen tutkimuksen keskus, joka seuraa yhteisöllisen asumisen vaikutuksia ja auttaa voimaannuttamaan pakolaisia. Muita kumppaneita ovat muun muassa kansalaisjärjestöt JES vzw, Vormingplus Antwerpen ja Solentra sekä Atlas Inburgering en Integratie.

Hankkeen kokonaisrahoitus on kuusi miljoonaa euroa, josta lähes viisi miljoonaa euroa tulee Euroopan aluekehitysrahastosta. ■

kursseilla ja koulutuksella, minkä lisäksi nuoren pakolaisen ottaa siipiensä suojaan oma edunvalvoja. Kämpäkaverit valitaan huolella, sillä nuoren pakolaisen ja paikallisen nuoren on tultava hyvin toimeen.

Toimintaan sisältyy alueella puhutun hollannin kielen opiskelua sekä työn etsintää ja sosiaalisten verkostojen luomista. Nämä ovat uuden elämän aloittamisen ja omien elinolojen parantamisen rakennuspalikoita. Kaikki osallistujat saavat sosiaaliryöstökäyttäjien tukea. Pakolaisia autetaan pärjäämään itsenäisesti, minkä lisäksi he saavat psykologista tukea sekä kotoutumis- ja uraneuvontaa.

CURANT tukee haavoittuvimmassa asemassa olevia nuoria pakolaisia. Pakolaisille on 18. ikävuoteen asti tarjolla taloudellista tukea ja kotouttamiskoulutusta, minkä lisäksi heille nimetään oma edunvalvoja. Täysikäisyyden saavuttaessaan he menettävät kaikki nämä edut. Resurssien, koulutuksen ja työn puute ajaa nuoret asumaan vähävaraisille alueille ja riippuvaisiksi sosiaaliturvasta. Vuonna 2016 Antwerpenissä

Oman kotialueen mahdollisuuksien hyödyntäminen

”EU:n tuen ansiosta sinun ei tarvitse muuttaa muualle kehittääksesi potentiaalisi. Voit jäädä auttamaan kotialuettasi.”

Magdalena on

valmistunut kielistä ja journalismista, ja nyt hän opiskelee puolan kieltä ja kirjallisuutta Katowicessä. Lisäksi hän kirjoittaa sosiaalialan kansalaisjärjestöille ja opettaa englantia.

Haluaisitko muuttaa pois kotoa? Raja-alueen pienessä kylässä asuvana skeptisenä nuorena et varmaankaan näe omalla alueellasi kovin houkuttelevia kehitysmahdollisuuksia. Puolaanko? Kyllä, mutta sitten pitäisi muuttaa. Saksaanko? Ehkä, muttet haluaisi muuttaa ulkomaille. On todennäköistä, että koulun päättyessä muutat parempien mahdollisuuksien perässä oman alueesi ulkopuolelle. Mitä muutakaan voit tehdä? Niinhän se menee.

Sen ei tarvitse välttämättä mennä niin. Voin vakuuttaa, että EU:n strategiana ei ole epäsuosittujen alueiden autioittaminen ja työmarkkinoiden vahvistaminen vain harvoilla alueilla. Organismien tavoin EU koostuu yhdistyneistä alueista tai ”pienistä kotimaista”. Jos jokin organismien osa on heikko, sitä pitää vahvistaa. Siksi sinun ei tarvitse muuttaa pois.

Ehkäpä sinun kannattaisi tutustua EU-rahoituksen tuomiin mahdollisuuksiin. Saksalainen sanoisi: ”*Karriere ohne Grenzen*”... tai ehkäpä: ”Rajat ylittävät uramahdollisuudet Saksissa ja Ala-Sleesiassa”. Kuulostaako tylsältä? Ei suinkaan! Syyskuussa 2010 alkanut hanke on osoittanut, että Neisse-Nisse-Nysan kaltaisilla raja-alueilla on piilossa olevaa potentiaalia. Otsikko viittaa strategiaan, johon osallistui vuosina 2007–2013 opettajia, kouluttajia, paikallisia yrittäjiä (Puolasta ja Saksasta) sekä nuoria. Tavoitteena oli luoda mahdollisuuksia

sekä jakaa työkaluja ja tietoa hyvien työpaikkojen löytämiseksi. Näinä vuosina nuoret (myös Tšekistä) ja aikuiset osallistuivat moniin työpajoihin, joissa havaittiin työmahdollisuuksia löytyvän aivan lähiseudulta! EU:n avulla Puola ja Saksa järjestivät kokouksia ja keskusteluja urapolkujen tasoittamiseksi.

Mitä seuraavaksi? Hankkeen lopuksi tiimi julkaisi oppaan Ylä-Sleesian ja Saksin tarjoamista mahdollisuuksista. Mikseivät muut maat tee samoin? Hyvin usein luulemme voivamme hoitaa asiat omalla tavallamme. Joskus kuitenkin tarvitsemme muiden meitä kokeneempien apua. Ja voimme jakaa tietoa heidän kanssaan – tätä kutsutaan synergiaksi. Hankekoordinaattori Ralf Ostrowskin sanoin: ”Synergia auttaa näkemään alueemme työllistymismahdollisuudet ja parantaa paikallisten nuorten mahdollisuuksia luoda uraa omalla kotialueellaan.”

Alueen tilanne ei siis ole niin paha. Hankkeen kokonaisrahoitus oli 618 597 euroa, josta suurin osa tuli EU:sta. Mitkä ovat rahoituksen näkyvimmat vaikutukset? Ensinnäkin nuoret löytävät vihdoinkin tarpeitaan vastaavaa työtä. Zgorzelcin ja Görlitzin yrityshautomoista yrittäjät löytävät oppaita ja esitteitä sekä asiantuntevaa uraneuvontaa. Nysan alueen opiskelijat ovat päässeet tutustumaan työpaikkoihin ja osallistumaan seminaareihin. Tämän myötä kouluilta ja korkeakouluilta löytyy nyt tietoa siitä, miten työhaastattelussa onnistutaan ja miten ensimmäinen ansioluettelo kannattaa laatia.

Nyt tiedät, mikä tilanne on! EU:n tuen ansiosta sinun ei tarvitse muuttaa muualle kehittääksesi potentiaaliasi. Voit jäädä auttamaan kotialuettasi. Joten ei muuta kuin ylös, ulos ja keksimään! ■

Saksan rajapaalu Görlitzin kaupungissa, joka jakaantuu Saksan ja Puolan alueille

Pietarin ja Paavalin kirkko, Waidhaus ja vanhankaupungin silta Görlitzissä Saksassa

Viron TV esittelee EU-rahoitteisia projekteja

Viron julkinen yleisradioyhtiö ERR esitti viime syksynä TV-ohjelmasarjan, jossa esiteltiin rakennerahastoja ja niiden vaikutuksia paikallisiin yhteisöihin ja talouteen. Viron hallintoviranomainen auttoi käynnistämään kampanjan, joka toi viihdyttävällä ja informatiivisella tavalla esille unionin koheesiopolitiikan saavutuksia.

TV-sarjassa "Reis ümber Eesti" (Matka Viron ympäri) oli 16 osaa, jotka esitettiin parhaaseen katselu-aikaan perjantai-iltaisin kello 20. Ohjelmasarjan aikana käytiin läpi kaikki 90 yhteisrahoitteista hanketta (joista 90 prosenttia oli rahoitettu EU:n rakennerahastoista ja 10 prosenttia Norjan apurahoilla). Jokaisessa jaksossa pääosassa olivat Viron maakunnat, ja sarja päättyi yhteenvetopakettiin, joka esitettiin joulukuussa 2018.

Ohjelmaa isännöi yksi Viron suosituimmista pop-muusikoista Ivo Linna. Noin kolmen ja puolen minuutin mittaiset hankkeita esittelevät videoreportaasit juonsi tunnettu näyttelijä Liisa Pulk. Ohjelmissa vieraili laulajia ja julkisuuden henkilöitä, ja niihin sisältyi vapaamuotoinen tietovisa, jossa tunnetut henkilöt vastasivat hankkeita koskeviin kysymyksiin.

Tähtäin korkealla

Kampanjan toteuttaminen edellytti huolellista suunnittelua ja tiimityötä. Hallintoviranomainen koordinoi rakennerahastoihin liittyvää viestintäverkostoa, jossa olivat mukana Virossa EU-rahoituksen täytäntöönpanosta vastaavien organisaatioiden pr-vastaavat. Juuri kyseinen työryhmä sai ajatuksen kokonaisesta TV-sarjakaudesta ainoastaan yhden ohjelman sijaan, ja näin hankkeille saatiin laajaa huomiota.

"Päätöksen tehtyäimme tapasimme Viron kolmen merkittävimmän TV-kanavan edustajat keskustellaksemme konseptista ja kuullaksemme heidän ajatuksiaan ohjelman mahdollisesta formaatista", kertoo rakennerahastojen erityisasiantuntija Triin Nolo laaja-alaisesta koulutuksesta ja yhteydenpidosta Viron hallinnoivan viranomaisen kanssa. "Sen jälkeen jätimme ohjelman tekemisestä tarjouskilpailun, jonka kautta päädyimme valitsemaan yhteistyökumppaniksemme ERR:n."

Nolon mukaan projektin onnistumisessa keskeistä oli yksityiskohtainen tarjouskilpailu, jotta TV-yhtiössä tiedettiin tarkalleen, mitkä olivat formaattia, esitysaikaa, sisällön tasapuolisuutta, logojen käyttöä ja mainoskatkoja koskevat vaatimukset. Tarjouspyyntöön sisältyi myös ehto, että ohjelman tuli olla katsottavissa uudelleen esimerkiksi internetin kautta.

Valintaprosessi oli valtava ponnistus, sillä ennen lopullista päätöstä käytiin läpi 400 vaihtoehtoa. Maan täytäntöönpanevat virastot ja välittävät elimet antoivat TV-yhtiölle hankeluettelon.

» ...olemme varmoja siitä, että saavutimme virolaisväestön keskuudessa tavoitteemme, joka oli lisätä virolaisten tietoisuutta EU:n rakennerahastoista ja luoda myönteistä kuvaa niistä. »

Tavoitteena oli esittää katselijoille laaja kattaus EU-rahoituksella tuetuista kohteista työvoimakoulutuksesta ja yritystuesta aina mittaviin rakennushankkeisiin ja tieteellisten innovaatioiden tukemiseen.

Informatiivista ja viihdyttävää

Hankkeet esitteli Liisa Pulk, joka haastatteli myös tärkeitä toimijoita, kuten edunsaajia, hankekoordinaattoreita ja palveluiden käyttäjiä. Kohokohtia olivat muun muassa vierailu Viron musiikkiakatemian uudessa konserttisalissa, joka rakennettiin Euroopan aluekehitysrahaston tuella.

Ohjelmassa vierailtiin myös yrityksessä, joka oli saanut rahoitusta maan eteläosissa sijaitsevan Värskan kuuluisasta kivennäisvedestä valmistettavan nenäsumutteen kehittämiseen. Viron ilmailuopistovierailulla puolestaan nähtiin huipputeknologiaa edustava helikopterisimulaattori, ja historialliseen Mulgimaan alueeseen

Valmiina aloittamaan tv-sarjan kuvaukset

Ivo Linna kuvausten aikana

Kaksi nuorta virolaista laulajaa Tuuli Rand ja Teele Viira sekä näyttelijä Piret Rauk Saaremaa-jakson kuvauksissa

Liisa Pulk viikuttaa Viron euroviisukilpailijalle Jüri Pootsmanille Raplamaan maakuntien jakson kuvauksissa

keskittyvässä osiossa tutustuttiin teknologiakeskuksen saamaan EU-tukeen.

TV-ohjelmat olivat virolaisyleisön keskuudessa suosittuja. Ne sijoittuivat viikosta toiseen kymmenen katsotuimman ohjelman joukkoon ja saavuttivat parhaimmillaan jopa tilaston nelossijan. Ohjelmalla oli noin 110 000–130 000 katsojaa per viikko, mikä on 9–10 prosenttia koko väestöstä.

”Arvioimme kampanjan vaikutuksia myöhemmin tänä vuonna jokavuotisessa tietoisuuskyselyssä. Ohjelman katsojamäärät olivat tilastojen mukaan yllättävänkin korkeat, joten olemme varmoja siitä, että saavutimme virolaisväestön keskuudessa tavoitteemme, joka oli lisätä virolaisten tietoisuutta EU:n rakennerahastoista ja luoda myönteistä kuvaa niistä”, lisää Nolo.

Rohkeita ideoita toteuttamaan

Tällä hetkellä Viron EU-rahoitustiimillä on suunnitelmissa toteuttaa menestyksekkään TV-kampanjan pohjalta täydentävien tapahtumien sarja vuonna 2019. Virossa juhlitaan 9. toukokuuta Eurooppa-päivää, ja eri puolilla maata järjestetään tapahtumia koko viikon ajan.

”Juhlistaaksemme Viron 15-vuotista EU-jäsenyyttä olemme yhdessä Euroopan parlamentin Viron-toimiston kanssa suunnitelleet koko maan kattavan kiertueen, joka toteutetaan toukokuussa. Tilaisuudet ovat TV-ohjelman live-versioita, joissa on mukana Ivo Linna yhtyeineen”, Nolo kertoo. ”Tällä kertaa tietovisan kysymyksiin vastaavat paikalliset eurovaaliehdokkaat.”

Vastaavien kampanjoiden järjestäjille Nolo haluaa antaa seuraavan neuvon: ”Olkaa rohkeita, sillä hyvillä ideoilla on tapana lentää korkealle. Kootkaa hyvä tiimi ja järjestäkää aivoriihi. Luottakaa TV-kanavaan, mutta pysykää mukana koko projektin ajan ja muistuttakaa kanavan toimijoita siitä, että tärkeintä on pitää keskiössä rakennerahastoja koskevaa sisältöä.” ■

LUE LISÄÄ

”Reis ümber Eesti” -ohjelmisivu:

<https://etv.err.ee/895572/reis-umber-est-15-16>

Hyviä uutisia Portugalille... ja tuleville EU-investoinneille

Alcobaça:n luostari on Unescon maailmanperintökohde Keski-Portugalissa

Marraskuussa 2018 pidetyssä rehelliyyssopimusten sidosryhmätapahtumassa ”Yhdessä kohti puhtaampia sopimusmenettelyjä: edistys ja edessä oleva työ” esiteltiin hankkeiden tärkeimpiä tuloksia, käytiin läpi hankkeiden aikana opittua sekä tarkasteltiin tulevia haasteita.

Portugalissa viimeisen virallisesti allekirjoitetun rehelliyyssopimuksen tavoitteena on edistää Alcobaça:n luostarin kunnostukseen ja suojeluun tähtäävän EU-rahoitteisen hankkeen avoimuutta ja tehokkuutta. Luostari on yksi maan historiallisista ja arkkitehtonisista keskiaikaisista aarteista. Se on Iberian niemimaan ja koko Euroopan vaikutusvaltaisia sisterssiläisiä keskuksia.

Transparency International Portugal auttaa Portugalin hallituksen kulttuuriperinnön pääosastoa varmistamaan, että noin miljoonan euron arvoinen hanke saavuttaa tavoitteensa ja että kansalaiset saavat jatkuvasti tietoa hankkeesta ja voivat osallistua töiden valvontaan.

Osa Alcobaça:n luostarin rakenteista on 1300-luvulta, ja siinä on monia keskiaikaisia piirteitä. Monumentti on ainutlaatuisen historiansa ansiosta liitetty Unescon maailmanperintöluetteloon. Alcobaça on suosittu matkailukohde, ja kunnostustyöt auttavat

suojaamaan rakennuksen monivivahteisia yksityiskohtia, kuten kuningas Pedro I:n ja Inês de Castron kuuluisia hautoja, jotka kuningas Pedro I teetti monia runoilijoita ja taitelijoita myöhemmin inspiroineen dramaattisen rakkaustarinan jälkeen.

Avoimuus ja lisäarvo

Tämä on viimeinen 11 jäsenvaltiossa toteutetuista 17 hankkeesta, joissa rehelliyyssopimuksia on käytetty EU-rahoitteisissa hankkeissa osana Transparency Internationalin ja Euroopan komission alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston yhteistä pilottialoitetta. Tavoitteena on edistää avoimuutta ja tuoda lisäarvoa EU:n koheesipolitiikasta tehdyille investoinneille. Hankkeet ovat täytäntöönpanon edetessä tuottaneet merkittäviä tuloksia ja paljon on opittu tulevaisuuden varalta.

Rehelliyyssopimusten sidosryhmätapahtumaan 28. marraskuuta 2018 osallistui noin 120 sidosryhmää kaikista 17 rehelliyyssopimuksesta. Mukana oli kansalaisyhteiskunnan kumppaneita, sopimusviranomaisia, hankintaviranomaisia, sopimusikumppaneita sekä muita merkittäviä asianosaisia (korruptiontorjuntaviranomaisia, julkisia hankintaviranomaisia), Euroopan komission (erityisesti alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston) edustajia sekä Transparency Internationalin EU:n yhteystoimisto ja sihteeristö.

Tapahtuman tavoitteena oli esitellä parhaita käytäntöjä ja tehdä nykyisistä rehellisyyssovimuksista kunnianhimoisempia. Hankkeiden käynnistämisestä oli kulunut kolme vuotta, joten osallistujat keskustelivat yhteistyön aikana saaduista opeista, saavutuksista ja jäljellä olevista haasteista. Osallistujat katsoivat myös tulevaisuuteen tarkastellen rehellisyyssovimuksia laajemmasta ”puhtaan sopimusmenettelyn” näkökulmasta. Sidosryhmät keskustelivat myös siitä, miten eri aloitteet voivat perustua toisiinsa ja täydentää toisiaan, jotta julkinen hankintaprosessi olisi entistä toimivampi ja tehokkaampi eikä korruptiota esiintyisi.

Tulevaisuuden rahoittaminen

Täysistunnossa ja pienryhmissä käsiteltiin päivän aikana eri aiheita: sidosryhmiltä saadut opit ja sidosryhmien vaikutelmat, hankkeen puitteissa äskettäin tehdyn väliarvioinnin tulokset, alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston näkemys rehellisyyssovimuksista julkisten hankintojen uusimpien trendien valossa, julkisia hankintoja koskeva matalan kilpailun ja vain yhden tarjouksen saamisen ongelma, jatkuvat toimet julkisiin hankintoihin osallistuvien sidosryhmien esteiden poistamiseksi sekä avoimuuden vahvistaminen entisestään ja yhteisen toiminnan edistäminen paremmalla avoimella datalla.

Transparency Internationalin sihteeristön pääjohtaja Patricia Moreira ei epäröi: ”Rehellisyyssovimukset ovat tärkeitä, koska ne lisäävät eri sidosryhmien (kansalaisyhteiskunnan, valtion viranomaisten, yksityisen sektorin, kansalaisten) välistä luottamusta. Niiden myötä ihmiset arvostavat enemmän rehellisyyssovimusten

” Tehokkuus, avoimuus ja suorituskyky ovat seuraavan sukupolven EU-ohjelmien ja rahastojen ja erityisesti koheesiopolitiikan avainelementtejä. ”

ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisen merkitystä puhtaampien sopimusmenettelyjen kehittämisessä sekä muussa työssä, kuten avoimen datan aloitteissa.”

Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosaston pääjohtajan Marc Lemaîtren mukaan pilottihanke osoittaa, miten julkislaitokset voivat hyötyä yhteistyöstä kansalaisyhteiskunnan kanssa. Ne voivat näin toimia avoimemmin, tehokkaammin ja resurssitietoisemmin suojellen samalla paremmin EU:n taloudellisia etuja. Tämä on selkeä viesti tulevaisuutta silmällä pitäen. Tehokkuus, avoimuus ja suorituskyky ovat seuraavan sukupolven EU-ohjelmien ja rahastojen ja erityisesti koheesiopolitiikan avainelementtejä. ■

LUE LISÄÄ

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

<https://bit.ly/2UzmSaE>

<https://bit.ly/2G10fsY>

ASIAA DATASTA

Ilmastoinvestointien seuranta

Tiesitkö, että koheesiopolitiikasta ohjataan merkittäviä investointeja ilmastotoimiin? Miksi EU:n ilmastoinvestointeja pitää seurata?

EU:n sopimien ilmasto- ja energiatarvoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2020 mennessä Euroopan komissio on sitoutunut investoimaan ilmastotoimiin vähintään 20 prosenttia monivuotisesta rahoituskehiksestä (MRK) 2014–2020. Poliittinen sitoumus on osa laajempaa toimintaa ilmastotoimien nostamiseksi valtavirtaan ja ilmastomuutoksen lieventämiseksi sekä luonnon ja rakennetun ympäristön ja talouden sopeuttamiseksi ilmastomuutoksen odotettuihin vaikutuksiin paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla.

Euroopan aluekehitysrahaston ja koheesiorahaston tavoitteet ja soveltamisala huomioon ottaen niillä on merkittävä rooli EU:n kokonaistavoitteen seurannassa. Kahden rahaston rahoituksesta yli 20 prosenttia liittyy ilmastotoimiin, ja EU:n talousarviosta tulevan investoinnin arvo on yli 54 miljardia euroa.

Kuinka koheesiopolitiikan rahoituspanoksia seurataan?

Jäsenvaltiot antavat tietoa ilmastomuutostavoitteiden tukemisesta (rahoituspanoksista) ”toimenpideluokan” eli jokaiselle rahastolle sopivien investointitoimien luettelon mukaan. Rahastoista annetulle taloudelliselle tuelle annetaan tietty painotus, joka riippuu odotetusta vaikutuksesta ilmastomuutoksen hillitsemis- ja sopeutumistavoitteisiin. Painotuksia on kolme (EAKR-esimerkeillä):

- **100 prosenttia**, kun tuen suotuisa ilmastovaikutus on merkittävä (mm. kestävä energia, ilmatoriskin ennaltaehkäisy, ilmastotutkimus, teknologiakehitys ja innovointi)
- **40 prosenttia**, kun tuen suotuisa ilmastovaikutus on kohtuullinen (mm. puhdas kaupunkiliikenne, rautatieliikenne, intermodaaliliikenne ja muu julkinen liikenne), ja
- **0 prosenttia**, kun tuella ei ole suotuisaa ilmastovaikutusta tai vaikutus on merkityksetön (suurin osa toimenpidekoodeista).

Seurataanko vain alustavia suunnitelmia?

Ei. Valvontajärjestelmän ja avoimen datan ansiosta komissio voi nyt seurata yksityiskohtaisesti investointitavoitteiden saavuttamista. Vuosittain saamiensa tietojen avulla komissio seuraa investointien kohdentamista valituille (hyväksytyille) hankkeille ja hankkeiden todellista kulutusta kentällä.

Tietojen avulla asianosaiset voivat analysoida seuraavia asioita:

- › jokaisen koheesio politiikan rahaston suunniteltu EU-rahoitus kokonaisuudessaan kaudella 2014–2020
- › hankevalinnan raportoitu eteneminen ja valittujen hankkeiden todellinen kulutus
- › 34 EAKR:n ja koheesiorahaston ilmasto investointia
- › maasuunnitelmat ja niiden eteneminen sekä tietyt ohjelmat toimenpideluokittain.

Seurantajärjestelmä on todella yksityiskohtainen!

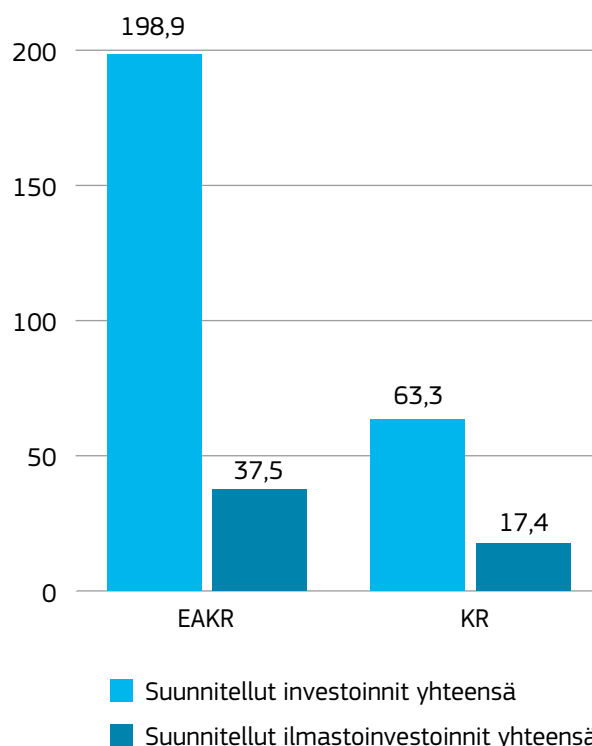
Rahoituksen seuranta on olennainen ensimmäinen askel tulosten aikaansaamiseksi. Ilmasto investointien seurannan ja erityisten temaattisten pitoisuustavoitteiden lisäksi lainsäädäntöön ja ohjelmiin on sisällytetty temaattisia ilmastotavoitteita

”investointipainopisteillä”. Näin on määritelty erityistoimenpiteet (toimenpiteet, joilla on tuotoksia) ja toimintapolitiittiset tavoitteet (tulosindikaattoreilla).

Lue interaktiivinen avoimen data tarina, joka opastaa lukemaan eri kaavioita ja kertoo ilmastotoimien seurantatiedoista:

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/a8jn-38y8>

EAKR:n ja koheesiorahaston ilmasto investointien seuranta (milj. euroa)

Onko mielessäsi jokin tietty aihe, jota haluaisit käsiteltävän tulevissa *Panoraman ASIAA DATASTA* -osioissa?

Haluaisitko, että jokin tietty tietoaaineisto lisättäisiin ERI-rahastojen avoimen datan portaaliin?

Lähetä pyyntösi osoitteeseen REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Seuraa keskustelua TWITTERissä #ESIFOpenData

tai tilaa uutiskirjeemme osoitteessa http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

Omin sanoin on *Panoraman* osio, jossa paikallisen, kansallisen ja Euroopan tason sidosryhmät kertovat saavutuksistaan kaudella 2014–2020 ja jakavat näkemyksiään vuoden 2020 jälkeistä koheesipolitiikkaa

käsittelyssä tärkeässä keskustelussa. *Panorama* ottaa mielellään vastaan puheenvuoronne omalla kielellänne julkaistavaksi jossakin seuraavista numeroista. Tietoa määräaajoista ja kirjoitusohjeita saat ottamalla meihin yhteyttä osoitteeseen regio-panorama@ec.europa.eu.

Paikallisyhteisöt näyttävät tietä Kujawsko-Pomorskiessa

Kujawsko-Pomorskien alue haluaa kannustaa paikallisyhteisöjä kehittämään uusia, niiden tarpeita lähellä olevia hankeideoita. Se onkin yksi Puolan kahdesta alueesta, jotka käyttävät ”pienen mittakaavan” alueellista välinettä, niin kutsuttua ”yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä”.

Alueellisen toimenpideohjelman hallintoviranomaisella oli alussa vaikeuksia löytää oikeaa mallia soveltaa uutta koheesipolitiikan välinettä. Vaikean alun jälkeen työkalu on osoittautunut erittäin tehokkaaksi tavaksi osallistaa kansalaisia paikallistalolla mukana kehittämään ratkaisuja sosiaaliin, ympäristöä koskeviin ja taloudellisiin haasteisiin.

Kujawsko-Pomorskien alueelle perustettiin 28 paikallista toimintaryhmää, jotka alkoivat toteuttaa kaikkia rakennerahastoja yhdistäviä hankkeita: EAKR, ESR, EMR, EMKR – tämä on ainutlaatuisia Euroopan mittakaavassa!

Toruńissa paikallinen toimintaryhmä pani täytäntöön jäljellä olevat hankkeet, joissa keskityttiin syrjäytyneisiin nuoriin, vanhuksiin sekä entisiin vankeihin. Toisen esimerkkihankkeen – ”Hyvinvointitilat” – käynnisti muiden muassa Bory Tucholskien maaseutualueen paikallinen toimintaryhmä. Hankkeessa paikalliset maanviljelijät perustivat maataloilleen senioreille tarkoitettuja ”päivähoitopaikkoja”.

Yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen ei ole Puolassa eikä muissaakaan EU-maissa yleisesti käytetty työkalu, minkä vuoksi alueemme pyrkii vaihtamaan säännöllisesti tietoa muiden alueiden kanssa. Olemme myös osallistuneet Unkarin alueellisten toimenpideviranomaisten kanssa vertaisarviointiin.

Euroopan komission vuoden 2020 jälkeisiä yhteisiä säännöksiä koskevassa asetusehdotuksessa on toimintapoliittinen tavoite 5 ”Kansalaisia lähempänä oleva Eurooppa”. Sen valossa yhteisölähtöistä paikallista kehittämismekanismia pitäisi kehittää edelleen, koska se mahdollistaa todelliset alhaalta ylösaloitteet, kuten pienet organisaatiot, epämuodolliset ryhmät ja yhteisöt.

Piotr Całbecki
Alueen hallintojohtaja

Toivommekin voivamme luoda muiden Euroopan alueiden kanssa ja Euroopan komission avulla yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä koskevan foorumin, jossa voimme vaihtaa hyviä käytäntöjä ja etsiä ratkaisuja kaikkien yhteisölähtöisten paikallisten kehittämishankkeiden joustavuuden kasvattamiseksi, niitä ohjaavien lakisääteisten vaatimusten harmonisoimiseksi eri rakennerahastojen välillä ja monimutkaisten hallinnollisten järjestelyjen yksinkertaistamiseksi. ■

LUE LISÄÄ

<https://www.kujawsko-pomorskie.pl/>

Vuoden 2020 jälkeinen koheesiopolitiikka Tšekin näkökulmasta

Koheesiopolitiikka on yksi tärkeimmistä työkaluista, joilla voidaan saavuttaa EU:n taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta koskevat tavoitteet. Se auttaa tasoittamaan alueellista ja kansallista eriarvoisuutta sekä vastaamaan alueellisiin tarpeisiin kohdennetulla tavalla. Lisäksi se on EU-investointien selkäranka.

Tšekin on saanut vuoteen 2020 mennessä noin 51,4 miljardia euroa siitä lähtien, kun se liittyi EU:hun vuonna 2004. Tämä näkyy maan kasvussa ja kehityksessä. Alueemme ovat jo saavuttaneet kehitysasteessa EU:n keskiarvon tai ovat nopeasti saavuttamassa sitä.

Tämä heijastuu myös ehdotukseen koheesiopolitiikan tulevista puitteista. Tšekin tulee saamaan 3,5 miljardia euroa enemmän kuin nykyisellä kaudella. Toisaalta hankkeiden yhteisrahoitusosuutta pitää kasvattaa, ja ehdot ovat tiukemmat kuin niiden maiden kohdalla, joissa on myös vähemmän kehittyneitä alueita. Meille kaikille tulee olemaan haasteellista tehdä laadukkaita ja hyvin valmisteltuja hankkeita pienemmillä rahoituksella.

David Škorňa
Kumppanuussopimus-, arviointi- ja strategiasaston johtaja
Kansallinen koordinaativiranomainen,
Tšekin aluekehitysministeriö

Ensimmäinen suuri askel otettiin helmikuussa, kun Tšekin hallitus hyväksyi koheesiopolitiikan täytäntöönpanon kansalliset puitteet Tšekin tasavallassa vuoden 2020 jälkeen. Asiakirjassa määritellään Tšekin tavoitteet ja painopisteet seuraavalle kaudelle sekä toimenpideohjelmien rakenne ja niiden hallintaelimet.

Keskitymme tukemaan uusia teknologioita ja älykkäitä ratkaisuja sekä erityisesti integroituja ratkaisuja. Tavoitteenamme on hyödyntää merkittävästi kiertotalousajattelua niin, että eri osa-alueiden investoinnit ovat sekä kannattavia että ympäristöystävällisiä. Keskitymme myös infrastruktuurin modernisointiin, vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöönottoon liikenteessä

ja vähähiilisten teknologioiden (niin energia-alalla, teollisuudessa kuin liikenteessä) edistämiseen. Meille ovat erityisen tärkeitä toimet kuivuuden torjumiseksi ja ehkäisemiseksi.

Tänä vuonna on paljon tehtävää. EU:n tasolla pitää hienosäätää lainsäädännön muotoilua ja saavuttaa maksimaalinen yhteisymmärrys, jotta uuden kauden alku ei viivästy jo heti alkuvaiheessa. Tulevissa neuvotteluissa Tšekille on ensisijaisen tärkeää muun muassa saavuttaa yhteisymmärrys tällä hetkellä kovin tiukoista temaattisen keskittämisen säännöistä sekä rahoitusehdoista. EU-rahoituksen vähentäminen ja sitoumusten vapauttamista koskeva N+2-sääntö olisivat meille hyvin ongelmallisia. Kansallisella tasolla keskitymme vuonna 2019 kumppanuussopimuksen ja toimenpideohjelmien käsittelyyn. ■

Keit

한국산업기술평가관리원
Korea Evaluation Institute of Industrial Technology

Korean valtuuskunta vaikutti Euroopan laajuisesta yhteistyöstä

Korean teollisuusteknologian arviointi-instituutin alaisen tasapainoisen kehityksen arviointikeskuksen johtaja Sung-hoon Kim tutustui Välimeren Interreg-ohjelmaan ja kertoi vaikutelmiaan Välimeren maiden välisestä yhteistyöstä. Keskus keskittyy puheenjohtajakomitean delegeimana maan tasapainoiseen kehitykseen ja arvioi Korean tasapainoisten kehittämishankkeiden tuloksia, tekee tutkimusta ja tarjoaa tietoa hankkeille. Korean valtuuskunnan tarkoituksena oli tutustua Euroopan aluepolitiikan täytäntöönpanoon ja siihen, miten Välimeren maat tekevät yhteistyötä eri aloilla vahvistaen näin EU:n roolia vahvana taloudellisena, sosiaalisena ja poliittisena mallina.

Miksi halusitte tutustua Välimeren Interreg-ohjelmaan?

Halusin nähdä, miten Välimeren 13 maata tekevät aluekehitysyhteistyötä. Kuten tiedätte, Korean tasavallalla (Etelä-Korea) on usein vaikeuksia edistää rajat ylittäviä kehittämisohjelmia Kiinan, Korean demokraattisen kansantasavallan (Pohjois-Korean) ja Japanin kaltaisten naapurimaiden kanssa, koska alueen poliittinen tilanne ja historia ovat niin monimutkaisia. Haluaisin myös viedä Välimeren ohjelman oppeja Koillis-Aasiaan.

MAESTRALE: KATSE RAJOJEN YLI

Ilmastonmuutos ei pysähdy rajoille. Kesälämpötilat nousevat nousemistaan, joskus jopa 50 asteeseen. Välimeren alue onkin yksi maailman alueista, joihin ilmastonmuutos eniten vaikuttaa. Ääriämpötilat aiheuttavat kuivuutta, metsäpaloja ja tulvia. Nämä haasteet koskettavat kaikkia Välimeren maita,

joten hallitusten on tartuttava niihin yhdessä. Maat eivät kykene yksin hallitsemaan tämän mittakaavan haasteita. Siksi Euroopan komissio onkin käynnistänyt alueellisia yhteistyöohjelmia, ja Välimeren Interreg on yksi niistä.

Välimeren alueella Portugali, Espanja, Ranska, Gibraltar, Italia, Malta, Slovenia, Kroatia, Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro, Albania, Kreikka ja Kypros ovat yhdistäneet voimansa löytääkseen ratkaisuja yhteisiin haasteisiin. Vaikka Välimeren Interreg-ohjelman soveltamisala on ylikansallinen, kaikki 91 Euroopan aluekehitysrahaston yhteisrahoittamaa hanketta helpottavat myös jokaisen ohjelmaan osallistuvan maan kansalaisten elämää.

Esimerkiksi MAESTRALE-hanke osoitti, että kansalaisyhteiskunnan osallistaminen yhteistyöhankkeeseen on paitsi mahdollista myös hyvin hyödyllistä. Italialaisen Sienan kaupungin teknillisen oppilaitoksen Tito Sarrocchin opiskelijat osallistuivat Sienan yliopiston vetämään Sininen kasvu -kokeiluun. Opiskelijat suunnittelivat, rakensivat ja kokosivat tuuliturbiiniprototyypin, joka laskettiin Fonte Gaian suihkulähteeseen suuren yleisön ihailtavaksi.

Tämä oli vasta alkua upealle matkalle, joka jatkui Espanjan Malagaan, missä opiskelijat esittelivät muille opiskelijoille rakentamaansa prototyyppiä. Yhdessä kahden maan opiskelijat rakensivat prototyypistä uuden pystyversion ja testasivat sitä.

Mikä olisikaan parempi tapa rakentaa Euroopan tulevaisuutta kuin auttaa nuoria ymmärtämään yhteistyön kautta Euroopan haasteita ja mahdollisia ratkaisuja?

Välimeren Interreg-ohjelma kattaa monia eri aihealueita: sinisen ja vihreän kasvun innovointi, sosiaalisten ja luovien teollisuudenalojen innovointi, tehokas julkisrakentaminen, paikalliset uusiutuvat energianlähteet energiapalettistrategioissa ja suunnitelmissa, vähähiiliset liikennejärjestelmät, kestävä matkailu sekä luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen suojelu.

Ohjelman kokonaisrahoitus on 275 miljoonaa euroa. Sen tavoitteena on edistää vihreämpää ja kestävämpää talouskasvua vuoteen 2020 mennessä.

LUE LISÄÄ

<https://maestrale.interreg-med.eu/>

Minuun teki vaikutuksen se, etteivät ohjelman yhteistyöalat rajoitu teknologiaan, tutkimukseen ja kehitykseen ja kaupunkien uudistamiseen. Yhteistyötä tehdään kattavasti myös rajat ylittävässä asioissa, kuten vähähiilisyiden kehittämisessä, luonnon ja kulttuuriperinnön suojelemisessa, innovoinnin edistämisessä ja hallinnon vahvistamisessa. Nämä ovat monimutkaisempia asioita, joita on vaikeampi koordinoita maiden kesken.

Mitä odotitte yhteistyöohjelmavierailulta?

Odotin oppivani lisää Välimeren Interreg-ohjelman arviointijärjestelmän ja -menetelmien toiminnasta, arviointi-indeksistä sekä arvioinnin tulosten palautejärjestelmästä. Toivoin myös saavani uusia ideoita tasapainoisen kehittämisohjelman

sekä aluekehityskonseptien ja niiden toimintajärjestelmän soveltamiseksi Etelä-Koreassa.

Minkä vaikutelman saitte aluekehityksestä eurooppalaisen yhteistyön kautta?

Oli vaikuttavaa nähdä, miten 13 Välimeren pohjoisrannikon maata työskentelee yhdessä aluekehityksen eteen ja miten ne investoivat ja tukevat yli kolme maata kattavia hankkeita.

Olin erityisen kiinnostunut ”sinisestä kasvusta”, joka on yksi ohjelman seitsemästä aihe-alueesta, sillä Etelä-Korea sijaitsee Korean niemimaalla. Teemme jo Kiinan ja Japanin kanssa yhteistyötä ympäristöasioissa muun muassa ilmansaasteiden alalla Koillis-Aasian puhtaan ilman kumppanuudessa, mutta kumppanuutta

ja yhteistyöaloja voitaisiin mielestäni laajentaa. Välimeren Interreg-ohjelman hankkeet ja aiheet, kuten sininen energia, kalastus ja vesiviljely, yhdenmety merivalvonta, bioteknologiat sekä rannikko- ja merimatkailu, ovat hyvin käytännönläheisiä ja tulossuuntautuneita.

Oli myös hyödyllistä tutustua kauden 2014–2020 ohjelman jokaisen temaat-tisen tavoitteen yksityiskohtaisiin tulost-indikaattoreihin ja tavoitteisiin. Myös tasapainoisen kehityksen arviointikeskus arvioi tasapainoisten kehittämishankkeiden toteutettavuutta ja saavutuksia eri indikaattorein. ■

Scandolan luonnonsuojelualue, Korsika

UUTISET [LYHYESTI]

"INTERREG HIGHLIGHTS" –
INTERREG PÄHKINÄNKUORESSA

Tämän päivän epävarmassa maailmassa yksi asia on varmaa: meidän pitäisi pystyä paremmin selittämään veronmaksajille, mihin heidän rahansa menevät ja mitä niillä saadaan aikaan. Uusi Interreg Highlights -blogi on perustettu juuri sitä varten. Se on koko Interreg-yhteisön yhteinen blogi, jossa kerrotaan Interreg-yhteistyön eduista kansalaisille ja alueille eri puolilla Eurooppaa. Linkki blogiin on helppo lähettää ystäville ja sukulaisille, kun he kysyvät, mikä Interreg on.

Viimeisen vuosikymmenen aikana suurin osa viestinnästä on siirtynyt painetusta mediasta sähköiseen, ja monet seuraavat enimmäkseen sosiaalista mediaa. Jokaisella trendillä on kuitenkin myös kääntöpuolensa. Tietoähky on tutkimusten mukaan johtanut siihen, että ihmiset ovat alkaneet kaivata yli 280 merkin pituisia viestejä. Mistään aiheesta on haastavaa saada syvällistä ymmärrystä, jos tieto on hajanaista. Interreg Highlights -blogin tavoitteena on olla Euroopan asioiden luotettava ja mielenkiintoinen tietolähde, joka tarjoaa monipuolisia mutta helppolukuisia artikkeleita Interreg-ohjelmasta.

Interreg Highlights -blogiin otetaan vastaan kirjoituksia, joissa Interreg-yhteistyötä tarkastellaan mielenkiintoisesta näkökulmasta. Artikkelit voi kertoa ihmisistä tai ohjelman tuomista muutoksista ihmisten elämään, alueisiin, politiikkoihin tai vaihtelmaan ohjelmasta.

Interreg Highlights löytyy Interreg-tietoportaalista osoitteesta www.interreg.eu/interreg-highlights

Ota yhteyttä, jos sinulla on tarina, jonka haluaisit

julkaista: linda.talve@interact-eu.net tai
eva.martinez@interact-eu.net

REGIOSTARS AWARDS 2019

Euroopan komissio palkitsee vuosittain ne EU:n rahoittamat hankkeet, jotka ovat malliesimerkkejä huippuosaamisesta ja uusista lähestymistavoista aluekehityksen alalla. Osallistuvien hankkeiden tarkoituksena on innostaa muita alueita ja hankejohtajia kaikkialla Euroopassa, joten niistä viestitään näkyvästi EU:n alueella.

Vuonna 2019 RegioStars-palkinnot jaetaan viidellä EU:n aluepolitiikan tulevaisuuden kannalta ratkaisevan tärkeällä alalla:

- digitalisaation edistäminen
- vihreän, sinisen ja harmaan vesijalanjäljen yhdistäminen
- eriarvoisuuden ja köyhyyden torjuminen
- ilmastokestävä kaupunkirakentaminen
- terveyspalvelujen nykyaikaistaminen.

Huippuutukijoista koostuva raati arvioi esitetyt hankehakemukset ja palkitsee voittajat. Lisäksi yleisö valitsee oman voittajahankkeensa julkisella verkkoäänestyksellä. Viiden palkintokategorian sekä yleisöäänestyksen voittajat saavat hyvin ansaitut palkintonsa juhlallisessa RegioStars-palkintoseremoniassa. Se pidetään Brysselissä lokakuussa 2019.

Hakijan opas löytyy [hakusivustolta](#), joka on avoinna 19.2.–9.5.2019 välisenä aikana. Oppaasta löytyvät kaikki tarvittavat tiedot sekä yksityiskohtainen kuvaus tämän vuoden palkintokategorioista ja haku- ja palkintokriteereistä.

HANKKEET

YHDESSÄ ASUMINEN JA OPPIMINEN

**KOKONAISINVESTOINTI
3 472 892 EUROA**

**EU-RAHOITUS
2 778 313 EUROA**

Utrechtin kaupunki helpottaa turvapaikanhakijoiden kotouttamista ensimmäisestä päivästä alkaen soveltamalla innovatiivista ja osallistavaa lähestymistapaa. Asukkaat ja pakolaiset asuvat, oppivat ja työskentelevät yhdessä U-RLP-hankkeessa, joka on Euroopan aluekehitysrahaston rahoittama innovatiivinen kaupunkitoimi.

U-RLP-hankkeen keskus sijaitsee Alankomaiden länsiosassa Utrechtissa vastaanottokeskuksen vieressä, mikä helpottaa ja edistää paikallisten nuorten ja pakolaisten välistä mielekästä kanssakäymistä. Pakolaiset voivat käyttää yhteisiä tiloja sekä saada henkilökohtaisen ja ammattillisen kehittämissuunnitelman, johon voi sisältyä muun muassa kansainvälistä yritysajattelua, kielikursseja ja muuta sosiaalista toimintaa.

U-RLP-hanke kehitettiin alun perin vuonna 2016 reaktiona paikallisten huoleen Overvechtin kaupunginosan väliaikaisesta vastaanottokeskuksesta. Kaupunginosassa oli myös suurta kysyntää asunnoille, koska asukkaista monilla oli matala tulotaso. U-RLP tarjosi väliaikaisia asuntoja nuorille asukkaille ja edisti samalla pakolaisten kotouttamista mahdollistaen molempien osapuolten kohtaamisen keskinäisen ymmärryksen parantamiseksi.

Ainutlaatuinen lähestymistapa tunnetaan paikallisesti ja valtakunnallisesti (sekä kansainvälisesti) Plan Einsteinina, koska keskus sijaitsee Overvechtin asuinalueella Einsteindreefin kadulla. Nuoret alankomaalaiset muuttivat keskuksen hankkeen alkaessa marraskuussa 2016, kun taas pakolaiset saapuivat vuoden 2017 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana, kun valtion vastaanottotilat oli saatu valmiiksi.

Marraskuussa 2018 väliaikainen vastaanottokeskus suljettiin. Tammikuusta 2019 alkaen pitkäaikaista vastaanottokeskusta Plan Einstein Haydnia on kehitetty hankkeesta saatujen oppien pohjalta.

Yhteisön luominen

Plan Einstein U-RLP -hankkeen konsepti ja visio perustuvat periaatteeseen, jossa ”aktivointi alkaa ensimmäisestä päivästä”. Ihmisille on tarjottava alusta saakka mahdollisuuksia. Paikalliset nuoret ja pakolaiset voivat saada henkilökohtaista valmennusta ja osallistua ammatillista kehitystä edistäviin tapahtumiin, kuten tarjolla oleville kursseille.

Hankkeen menestyksen kannalta olennaista on ollut yhteisön luominen. Syyskuussa 2017 järjestetty avoimen ovien päivä houkutteli paikalle 600 osallistujaa. Hankkeesta on syntynyt spontaaneja sosiaalisia aloitteita, kuten yhteisön oma radioasema ”Radio Einstein”. Asukkaat ovat perustaneet yrityksiä, tehneet vapaaehtoistyötä kaupungille tai jatkaneet opintojaan.

Hankkeessa näkyy Utrechtin laajempi lähestymistapa pakolaisten kotouttamiseen, jossa vapaaehtoiset ja ammattilaiset työskentelevät yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Alankomaiden hallitus aikoo käyttää U-RLP:n kotouttamismallia kaikissa Alankomaiden vastaanottokeskuksissa. Hanke esiteltiin myös muiden paikallisviranomaisten edustajille EUROCIITIES-verkoston sosiaaliasioiden foorumissa maaliskuussa 2018 esimerkkinä siitä, miten sosiaalista yhteenkuuluvuutta voidaan kehittää. ■

LUE LISÄÄ

<http://plan-einstein.nl/>

HANKKEET

UUDET SUURNOPEUSJUNAT ANTAVAT PUHTIA PUOLAN MAŁOPOLSKIEN ALUEELLE

**KOKONAISINVESTOINTI
71 441 548 EUROA**

**EU-RAHOITUS
41 132 031 EUROA**

Euroopan aluekehitysrahasto on tukenut investointeja suurnopeusjuniin ja uuteen rautatieyhteyteen, mikä on nostanut Krakovan alueen rautatiepalvelujen kapasiteettia.

Rautatieyhtiö Koleje Małopolskie on kehittänyt suurnopeuksista lähijunaliikennettä matkustaja- ja ympäristöstävälliseen suuntaan. Tavoitteena on lisätä rautatieliikennettä eteläisen Puolan Małopolskien alueella.

EAKR:n rahoituksen avulla on hankittu 13 sähköjunaa (electric multiple unit, EMU) sekä niihin takuu-, huolto- ja kunnossapitopalvelut. Junat on valmistanut puolalainen yritys Newag SA.

Hankkeen aikana rakennettiin myös uusia rautatieyhteyksiä, kuten tärkeiden talouden ja matkailun keskusten Krakovan ja Tarnówin välinen yhteys.

Matkustajaturvallisuus ja matkustusmukavuus

Uusi Impuls-sähköjunaperhe täyttää Euroopan tiukimmat törmäysvastustuskykyä ja kestävyyttä koskevat standardit.

Junat parantavat myös matkustusmukavuutta, koska niistä löytyy hiljaisia vaunuja, ilmastointi, ergonomiset istuimet, langaton verkko ja sähköpistokkeet. Junat on suunniteltu esteettömiksi vammaismatkustajia ja liikuntarajoitteisia matkustajia silmällä pitäen.

Muita edistyksellisiä ominaisuuksia ovat myös muun muassa moderni audiovisuaalinen matkustustietojärjestelmä, sisäinen seuranta, lipunmyyntiautomaatit ja matkustajien laskentajärjestelmä. Jokaisessa junassa on automaattiset ulkoiset defibrillaattorit (AED), joita kaikki työntekijät osaavat käyttää, minkä lisäksi kaikki työntekijät ovat saaneet ensiapukoulutuksen.

Yhä useampi alueen asukkaista valitsee matkustusmuodokseen uudet junat, jotka ovat nopeita, viihtyisiä ja mukavia. Näin liikennerruuhkat ja ilmansaasteet vähenevät sekä Małopolskien kaupungeissa että taajamissa. Työmatkalaisten ja kaupunkien asukkaiden elämänlaatu paranee, ja alue pystyy houkuttelemaan enemmän yritysinvestointeja.

Ympäristö hyötyy myös siitä, että junat ottavat talteen ratajohdinjärjestelmän energian, mikä laskee sähkönkulutusta ja tekee junista entistä taloudellisempia ja energiatehokkaampia. ■

LUE LISÄÄ

<https://www.malopolska.pl/>

HANKKEET

ALPPIEN ALUEEN MAAT TYÖSKENTELEVÄT YHDESSÄ VÄHÄHIILISEN TULEVAISUUDEN ETEEN

**KOKONAISINVESTOINTI
2 146 210 EUROA**

**EU-RAHOITUS
1 580 877 EUROA**

Alueiden välisessä IMEAS-hankkeessa tarjotaan käytännön ohjausta ja yhteistyömahdollisuuksia ja autetaan näin Alppien alueen merkittäviä toimijoita monimutkaisessa siirtymisessä vähähiiliseen talouteen.

Globaali energiakäänte on käynnissä. Siihen on johtanut tarve rajoittaa ilmastonmuutosta vähentämällä hiilidioksidipäästöjä. EU:n pitkän aikavälin strategiana on ilmastonutraali Eurooppa vuoteen 2050 mennessä.

Alppien alueen mailla on yhteisiä haasteita ja mahdollisuuksia kehittää vähähiilisiä politiikkoja ja kestäväää energiaa koskevia suunnitelmia. Euroopan aluekehitysrahaston rahoittaman, alueiden välisen Alpine Space -ohjelman seitsemän maata kehittävät yhteisiä ratkaisuja IMEAS-hankkeessa.

IMEAS tulee sanoista "Integrated and Multi-level Energy models for the Alpine Space" (yhdenmukaisia ja monitasoisia energiamalleja Alpine Space -ohjelmalle). Hanketiimissä on niin tekniikan ja sosiologian kuin alueellisten asioiden asiantuntijoita.

Monilla julkisen ja yksityisen sektorin alojen toimijoilla on tärkeä rooli energiakäänteessä. IMEAS-hankkeessa kehitetään mukana oleville sidosryhmille verkostoitumismalleja, joissa kuvataan sidosryhmien roolit, suhteet ja päätöksentekokannukset. Mukana ovat eri hallintotasot kunnista koko maan hallitukseen asti. Tavoitteena on, että moniulotteinen ymmärrys auttaa vahvistamaan ja parantamaan yhteistyötä.

Käytännön työkalut

IMEAS-hankkeen tavoitteena on taata johdonmukaisempi, yhtenäisempi ja osallistavampi lähestymistapa. Julkisviranomaiset ja muut kestävästä energiasta vastaavat voivat hankkeen tarjoamien työkalujen avulla osallistaa tärkeimmät toimijat suunnittelun ja täytäntöönpanon kaikkiin vaiheisiin.

IMEAS-verkkoportaalin käytännön työkaluihin kuuluu tietokarttoja alueen pitkän aikavälin vähähiiliseen energiakehitykseen vuoden 2020 jälkeen.

Portaalissa on kattavat ohjeet vähähiilisten aloitteiden tehostamiseksi. Ihmiset voivat jakaa innovaatioita ja kokemuksia erilaisista lähestymistavoista, jotka voivat olla Alppien alueen vahvuuksia.

Hanke päättyy joulukuussa 2019, ja IMEAS-verkkoportaali on käytössä viisi vuotta vuoteen 2023 saakka. Hankkeessa ei ole syntynyt suoraan yhtään työpaikkaa, mutta hankkeessa käsitellään monia energia- ja ilmastosuunnitteluun liittyviä asioita, mikä johtaa tutkimus- ja innovointisektorin kasvuun. ■

LUE LISÄÄ

<https://www.alpine-space.eu/projects/imeas/en/home>

<https://www.imeas.eu>

OHJELMA

7.–8.5.

Budva (ME)

EUSAIR Forum

22.–23.5.

Bukarest (RO)

Interreg-ohjelman vuosittainen konferenssi

20.–21.6.

Bukarest (RO)

”Investoidaan yhteiseen tulevaisuuteen: EU:n koheesipolitiikan kahdeksas arviointikonferenssi”

7.–10.10.

Bryssel (BE)

Euroopan alueiden ja kuntien teemaviikko

OIKEUDELLINEN HUOMAUTUS

Euroopan komissio tai kukaan Euroopan komission puolesta toimiva henkilö ei ole vastuussa seuraavien tietojen käytöstä.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2019

PDF: ISSN 1725-8162 KN-LR-19-068-FI-N

© Euroopan unioni, 2019

Tekstin käyttö on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Euroopan komission asiakirjojen käyttöehdoista säädetään päätöksessä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39).

Euroopan unionin tekijänoikeuden piiriin kuulumattomien kuvien tai muun materiaalin käyttöön tai jäljentämiseen on pyydetty lupa suoraan tekijänoikeuden haltijoilta.

Printed by Bietlot in, Belgium

Tämä lehti painetaan englannin, ranskan, saksan, bulgarian, kreikan, espanjan, italian, puolan ja romanian kielillä kierrätyspaperille. Julkaisu on saatavana verkossa 22 kielellä osoitteessa http://ec.europa.eu/regional_policy/fi/information/publications/panorama-magazine/

Tämän numeron sisältö valmistui huhtikuussa 2019.

VALOKUVAT (SIVUT):

Kansi: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Sivu 3: © Euroopan unioni

Sivu 4: © Euroopan unioni/Georges Boulougouris

Sivu 5: Vasen © Euroopan unioni, 2019 / Carlo Hermann; oikea © Euroopan unioni, 2019 / Aaron Berkovich

Sivu 6: © Euroopan unioni, 2019

Sivu 7: Vasen © Euroopan unioni, 2018 / Joshua Paul; oikea © Euroopan unioni, 2019

Sivu 9: © Euroopan unioni

Sivu 10: © URBACT

Sivu 11: © Euroopan unioni, 2019/Lukasz Kobus; Rahoitusvälineet

Sivu 12: © Euroopan unioni

Sivu 14: © iStock, Adrian Catalin Lazar – © iStock, scanrall

Sivu 15: © iStock/SolStock

Sivu 16: © iStock/salajejan; © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest;

Sivu 17: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest;

Sivu 19: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest; © Dreamstime/Horia Vlad Bogdan

Sivu 20: © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Sivu 21: © iStock/ShevchenkoAndrey; © Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest

Sivu 22: © iStock/matthiben; © iStock/ah_fotobox;

© iStock/laurent; © iStock/lvinst; © iStock/spooh;

© iStock/zodebala

Sivu 24: © iStock/VladimiSklyarov

Sivu 25: © iStock/CCeliaPhoto

Sivu 26: © iStock/MariusLtu

Sivu 32: © Paula Blanco

Sivu 33: © Curant

Sivu 34: © Magdalena Plotala

Sivu 35: © iStock/taranchic; © iStock/holgs

Sivu 37: © ERR/Kairit Leibold

Sivu 38: © iStock/Zaharov

Sivu 39: © Transparency International Portugal

Sivu 42: © Kujawsko-Pomorskien alue, Puola

Sivu 43: © Aluekehitysministeriö, Tšekki

Sivu 44: © Korean teollisuusteknologian arviointi-instituutti

Sivu 45: © Välimeren Interreg-ohjelma – Maestrale-hanke

Sivu 46: © iStock/Jacques8425

Sivu 48: © Henni Bunnik

Sivu 49: © Bartosz Tyszk

Sivu 50: © iStock/jkitan

STAY CONNECTED

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

[@EUinmyRegion](https://twitter.com/EUinmyRegion)

[EUinmyRegion](https://www.facebook.com/EUinmyRegion)

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

[EUinmyRegion](https://www.youtube.com/EUinmyRegion)

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
[@CorinaCretuEU](https://twitter.com/CorinaCretuEU)

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

Euroopan komissio
 Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto
 Viestintä – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 Sähköposti: regio-panorama@ec.europa.eu